

Okul Sporlarına Katılan Ortaöğretim Öğrencilerinin Spora Katılım

Güdüsü ve Başarı Motivasyonlarının İncelenmesi

(Gaziantep İli Örneği)

Şeyhmus BAYSAL

Yüksek Lisans Tezi

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

Dr. Öğr. Üyesi Yaşar ÇORUH

2019

Her Hakkı Saklıdır.

**T.C.
AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI**

Şeyhmus BAYSAL

**OKUL SPORLARINA KATILAN ORTAÖĞRETİM
ÖĞRENCİLERİNİN SPORA KATILIM GÜDÜSÜ VE BAŞARI
MOTİVASYONLARININ İNCELENMESİ
(GAZİANTEP İLİ ÖRNEĞİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**TEZ YÖNETİCİSİ
Dr. Öğr. Üyesi Yaşar ÇORUH**

AĞRI-2019

TEZ ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine göre hazırlamış olduğum “Okul Sporlarına Katılan Ortaöğretim Öğrencilerinin Spora Katılım Güdüsü ve Başarı Motivasyonlarının İncelenmesi (Gaziantep İli Örneği)” adlı tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

Lisansüstü Eğitim-Öğretim yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim.

Δ Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

Δ Tezim sadece Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.

Δ Tezimin yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

[.../.../2019 ve

İmza]

Şeyhmus

BAYSAL

T.C.
AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZ KABUL VE ONAY TUTANAĞI
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Dr. Öğr. Üyesi Yaşar ÇORUH danışmanlığında, Şeyhmus BAYSAL tarafından hazırlanan bu çalışma/...../2019 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından. Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan :	İmza:
Jüri Üyesi :	İmza:
Jüri Üyesi :	İmza:
Jüri Üyesi :	İmza:
Jüri Üyesi :	İmza:

Yukarıdaki imzalar adı geçen öğretim üyelerine ait olup;

Enstitü Yönetim Kurulunun .../.../2019 tarih ve / nolu kararı ile onaylanmıştır.

.... /...../2019

Doç. Dr. Alperen KAYSERİLİ
Enstitü Müdürü

İÇİNDEKİLER TABLOSU

TEZ ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI	ii
TEZ KABUL VE ONAY TUTANAĞI.....	iii
İÇİNDEKİLER TABLOSU	iv
ÖZET.....	viii
ABSTRACT	x
ÖN SÖZ.....	xii
KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ	xiii
TABLolar DİZİNİ	xiv
ŞEKİLLER DİZİNİ	xv
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	2
1.2. Araştırmanın Amacı	3
1.3. Araştırmanın Önemi	3
1.4. Araştırmanın Hipotezleri	4
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları	4
1.6. Varsayımlar	4
1.7. Tanımlar	5
İKİNCİ BÖLÜM.....	6
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE/KURAMSAL TEMELLER.....	6
2.1. Motivasyonun Tanımı ve İçeriği	6
2.2. Motivasyon İle İlgili Kavramlar.....	8
2.2.1. GÜDÜ.....	8
2.2.2. Gereksinim.....	8
2.2.3. DÜRTÜ	9
2.2.4. İÇGÜDÜ	9
2.3. Motivasyon Türleri.....	9
2.3.1. İçsel ve dışsal motivasyon	9
2.3.2. Fizyolojik Motivler	9
2.3.3. Sosyal motivler	10
2.3.4. Psikolojik motivler.....	10

2.4. Sporda Motivasyon.....	10
2.5. Spora Katılım Güdülenmesi	12
2.6. Motivasyon Kuramları.....	13
2.6.1. Mcgregor'un X ve Y kuramları	14
2.6.2. Reddin'in Z kuramı.....	14
2.6.3. Argyris'in olgunlaşmışlık kuramı	15
2.6.4. Başarı motivasyon kuramı	15
2.7. Kapsam Teorileri	16
2.7.1. Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi	16
2.7.2. Alderfer'in ERG teorisi	17
2.8. Süreç Teorileri	18
2.8.1. Beklenti teorileri	18
2.8.3. Adams'ın eşitlik teorisi.....	18
2.8.4. Locke'in amaç teorisi.....	18
2.8.6. Skinner'in davranış şartlandırma teorisi	19
2.9. Motivasyonun nemi	20
2.10. Sporcu Motivasyonunu Arttırıcı Metotlar	20
2.11. Okul Spor Faaliyetleri Yönetmeliği	21
2.12. Alan İle İlgili Yapılmış Çalışmalar	23
2.12.1. Yurtiçinde yapılmış çalışmalar	23
2.12.2. Yurtdişında yapılmış araştırmalar.....	24
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	26
3. YÖNTEM.....	26
3.1. Araştırma Modeli	26
3.2. Evren ve rneklem.....	26
3.3. Veri Toplama Teknikleri	26
3.3.1. Uygulama.....	26
3.3.2. Spora katılım motivasyonu lçeği	26
3.3.3. Spora özgü başarı motivasyon lçeği	27
3.4. Verilerin Analizi.....	28
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	29
4. BULGULAR ve YORUM.....	29

4.1. Spora Katılım Motivasyonu	29
4.1.1. Hipotez 1: Cinsiyet	29
4.1.2. Hipotez 2: Yaş	31
4.1.3. Hipotez 3: Sınıf düzeyi	34
4.1.4. Hipotez 4: Spor türü.....	37
4.1.5. Hipotez 5: Gelir düzeyi.....	39
4.2. Spora Özgü Başarı Motivasyonu.....	42
4.2.1. Hipotez 6: Cinsiyet	42
4.2.2. Hipotez 7: Yaş	43
4.2.3. Hipotez 8: Sınıf düzeyi	44
4.2.4. Hipotez 9: Spor türü.....	44
4.2.5. Hipotez 10: Gelir düzeyi.....	45
BEŞİNCİ BÖLÜM	46
5. TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER.....	46
5.1. Tartışma.....	46
5.1.1. Spora katılım motivasyonu	46
5.1.2. Spora özgü başarı motivasyonu	50
5.2. Sonuç.....	53
5.3. Öneriler	55
KAYNAKÇA	56
EKLER:	655
EK 1:.....	655
EK 2:.....	666
ÖZGEÇMİŞ.....	688

ÖZET
YÜKSEK LİSANS TEZİ
OKUL SPORLARINA KATILAN ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN
SPORA KATILIM GÜDÜSÜ VE BAŞARI MOTİVASYONLARININ
İNCELENMESİ (GAZİANTEP İLİ ÖRNEĞİ)

Şeyhmus BAYSAL

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Yaşar ÇORUH

2019, 81 sayfa

Bu araştırmanın amacı, okul sporlarına katılan sınıf düzeyi, spor türü ve gelir düzeyi değişkenleri açısından incelemektir. Araştırmaya toplam 241 öğrenci (148 erkek, 93 kız) gönüllü olarak katılmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilere, Spora Katılım Motivasyonu ve Spora Özgü Başarı Motivasyonu ölçekleri uygulanmıştır. İstatistiksel analizlerde, SPSS programı kullanılmıştır. Verilerin normallik testleri, Shapiro-Wilk testi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Normal dağılım gösteren verilerde, bağımsız örneklem T Testi ve ANOVA testi, normal dağılım göstermeyen verilerde ise Mann Whitney-U testi ve Kruskal Wallis testi $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde uygulanmıştır.

Spora katılım motivasyonu ölçeğinden elde edilen sonuçlarda, cinsiyete göre takım üyeliği/ruhu, arkadaş ve hareket/aktif olma alt boyutlarında, sınıf düzeyine göre takım üyeliği/ruhu alt boyutunda, spor türüne göre takım üyeliği/ruhu alt boyutunda farkın anlamlı olduğu ($p<0.05$), diğer alt boyutlarda ise farkın anlamsız olduğu ($p>0.05$) belirlenmiştir. Spora özgü başarı motivasyonu ölçeğinden elde edilen sonuçlarda, cinsiyete göre başarıya yaklaşma güdüsü alt boyutunda, yaşa göre başarısızlıktan kaçınma güdüsü alt boyutunda, gelir düzeyine göre başarısızlıktan kaçınma güdüsü alt boyutunda farkın anlamlı olduğu ($p<0.05$), diğer alt boyutlarda ise farkın anlamsız olduğu ($p>0.05$) belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okul Sporları, Motivasyon, Spora Katılım, Başarı.

ABSTRACT
MASTER'S THESIS

**INVESTIGATION OF SPORTS PARTICIPATION MOTIVATIONS AND
ACHIEVEMENT MOTIVATIONS OF HIGH SCHOOL STUDENTS
PARTICIPATING IN SCHOOL SPORTS (GAZIANTEP PROVINCE SAMPLE)**

Şeyhmus BAYSAL

Advisor: Assist.Prof.Dr Yaşar ÇORUH

2019, page:81

The aim of this paper is to investigate sports participation motivations and achievement motivations of participation of high school students in school sports in terms of gender, age, school branch, sport type and income level variables. A total of 241 students (148 boys, 93 girls) participated in this study voluntarily.

Motivation of sports participation and sport-specific achievement motivation measurement were applied to the students who participated in the study and SPSS program was used for statistical analysis. Normality tests of the data were carried out using Shapiro-Wilk tests. The independent samples T Test and ANOVA test were used for the data showing normal distribution, for the non-normal distribution data were used the Mann Whitney-U test and Kruskal Wallis test for $\alpha=0,05$ significance level.

According to the results obtained from the motivation to participate in sport measurement, team membership/spirit, gender and team/spirit sub-dimensions according to school branch, team membership/spirit sub-dimension according to sport type, team membership/spirit sub-dimension according to sport type was significant ($p<0.05$), the difference was significant in the other sub-dimensions ($p>0.05$). The results obtained from the sport-specific success motivation measurement showed that there was a significant difference ($p<0.05$) in the motivation to approach success according to gender, in the avoidance motive sub-dimension according to age, and in the avoidance motive sub-dimension according to income level ($p>0.05$).

Keywords: School Sports, Motivation, Sports Participation, Success.

ÖN SÖZ

Bu araştırma; ortaöğretim öğrencilerinin sporda başarılı olmalarında en önemli faktörlerin neler olduğu ve bu nedenlerin cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi, spor türü ve aile gelir düzeyi gibi değişkenlere göre ne derece anlamlı olup veya olmadığını öğrenmeleri açısından önemlidir.

Tez çalışmam boyunca yardımlarını benden esirgemeyen danışman hocam Sayın Dr. Öğrt. Üyesi Yaşar ÇORUH'a, Tez araştırma, hazırlık aşamasında desteklerini sunan Muş Alpaslan Üniversitesi Sayın Öğr. Gör. Muhammed Zahit KAHRAMAN'a, aileme ve arkadaşım Mehmet PEKMEZCİ'ye sonsuz sevgi ve saygılarımı sunarım.

Ağrı-2019

Şeyhmus BAYSAL

KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ

FAİÖ	: Futbolda Antrenör İletişim Ölçeği
H ₀	: Hipotez 0
H ₁	: Hipotez 1
MSLQ	: Güdülenme ve Öğrenme Stratejileri Ölçeği
N	: Sayı
Ort	: Ortalama
PMQ	: Katılım Güdüsü Ölçeği
SS	: Standart Sapma
SÖBMÖ	: Spora Özgü Başarı Motivasyonu Ölçeği
GGG	: Güç Gösterme Güdüsü
BOG	: Başarılı Olma Güdüsü
BKG	: Başarısızlıktan Kaçınma Güdüsü

TABLULAR DİZİNİ

Tablo 3.1. Shapiro-Wilk normallik testi sonuçları	298
Tablo 4.1. Yaş ve cinsiyete göre öğrencilerin dağılımları.....	29
Tablo 4.2. Spor türüne göre öğrencilerin dağılımları	29
Tablo 4.3. Cinsiyete göre spora katılım güdüsü ölçeği alt boyutlarından alınan skorlar	30
Tablo 4.4. Cinsiyete ilişkin istatistik sonuçları	31
Tablo 4.5. Yaşa göre spora katılım güdüsü ölçeği alt boyutlarından alınan skorlar	31
Tablo 4.6. Yaşa ilişkin istatistik sonuçları	32
Tablo 4.7. Sınıf düzeyine göre spora katılım güdüsü ölçeği alt boyutlarından alınan skorlar ...	35
Tablo 4.8. Sınıf düzeyine ilişkin istatistik sonuçları	36
Tablo 4.9. Spor türüne göre spora katılım güdüsü ölçeği alt boyutlarından alınan skorlar.....	37
Tablo 4.10. Spor türüne ilişkin istatistik sonuçları.....	38
Tablo 4.11. Gelir düzeyine göre spora katılım güdüsü ölçeği alt boyutlarından alınan skorlar .	39
Tablo 4.12. Gelir düzeyine ilişkin istatistik sonuçları.....	40
Tablo 4.13. Cinsiyete göre spora özgü başarı motivasyonu ölçeği t-testi sonuçları	42
Tablo 4.14. Yaşa göre spora özgü başarı motivasyonu Anova testi sonuçları	43
Tablo 4.15. Sınıf düzeyine göre spora özgü başarı motivasyonu Anova testi sonuçları	44
Tablo 4.16. Spor türüne göre spora özgü başarı motivasyonu t-testi sonuçları.....	44
Tablo 4.17. Gelir düzeyine göre spora özgü başarı motivasyonu Anova testi sonuçları	45

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 4.1. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyete göre dağılımları.....	30
Şekil 4.2. Çalışmada yer alan öğrencilerin spor türüne göre dağılımı.....	38

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ

Sporun kitleleseller tarafından talep edilip herkesin faydalanabileceği bir hal alması beraberinde bilimsel çalışmalarda da bir önem kazanmış ve artık bireylerin spor yoluyla ruhsal, bedensel ve motivasyona yönelik geliştirileceği üzerine incelemeler yapılmaya başlanmıştır. Bunun sonuçları olarak spor dalları ve bu dallar ile ilgili en üst seviyeye ulaşmak adına daha derin çalışmalar görülür olmuştur. Sporcular, gelişen teknoloji ve antrenman yöntemlerinin etkisi ile beraber başarı çıtasını yükseltmiş ve önemli performansların ortaya konduğu yarışmalar organize edilerek izleyicilerin ilgisini çekmiştir. Spor uluslararası arenada tanıtım aracı olarak kullanılmaya başladığından itibaren, sportif rekabet artmaya başlamıştır. Artan rekabet, uluslararası spor müsabaka ve yarışmalarında ülkelerini temsil edecek sporcuların daha başarılı olması adına teşvik edici devlet politikalarının doğmasına ve spor ekonomisinin gelişmesine katkı sağlamıştır (Çam, 1990). Ancak günümüzde, özellikle spor alanında başı çeken ülkelerde, fiziksel becerilere ve aynı çalışma olanaklarına sahip birçok genç sporcu arasından sadece çok az bir kısmı yüksek performans sergileme başarısına erişebilmektedir. Beceri ve olanakların aynı olması, sporcuların farklı performanslar göstermesini önünde engel teşkil etmektedir. Bu farklılığın pek çok sebebi bulunmaktadır. Ancak bu sebepler arasında en önemlisi: bireyin kendi motivasyonudur (Başer, 1985). Spor organizasyonlarına katılan bireylerin hepsinin, katılmayanlara göre fiziksel açıdan daha sağlıklı ve dayanıklı oldukları büyük oranda kabul gören bir olgudur. Spor, bireyin yaşamının her aşamasında yapılabilir olması ve herhangi bir başlama kısıdının bulunmaması, sporu bireyin yaşantısının vazgeçilmez bir ögesi ve sağlıklı yaşam kaynağı unsuru haline gelmesine zemin hazırlamaktadır (Açak vd., 1997).

Spor yapan aktif öğrencilerin yüksek tempodaki programlara katılmalarını ve bu programı uzun bir zaman devam ettirmelerini sağlayan gücü ifade etmek için literatürde pek çok kuram bulunmaktadır. Başarı motivasyonu kuramı da bu kuramlar arasında bulunanlardan birisidir. Başarı motivasyonu kuramı, bireylerin fiziksel bir aktiviteye katılma sebeplerini, zor olanı gerçekleştirmek için neden bu kadar gayret sarf ettiğini ve bunu neden uzun bir zaman devam ettirdiğini açıklamaktadır (Öğülmüş, 2002).

Günümüzde spor kavramı o kadar büyük bir sosyal olay haline gelmiştir ki, toplumlar “spor yapmak gerekli midir?” sorusunu tartışmaya gerek bile duymamışlar, bunun yerine spor faaliyetlerinin nasıl daha iyi bir şekilde yapılması gerektiği hususunda çalışmalar yapmıştır. (Küçük, 1990).

Spor, sportif faaliyetlere katılan çocuklar ve gençlerin bireysel becerilerini geliştirir, aynı zamanda kendi fiziksel ve psikolojik yapısını tanır. Böylece eksik, zayıf ve güçlü noktalarını tespit ederek kendisini daha başarılı ve sağlıklı yapacak gerekli bilgi, davranış, alışkanlık ve yetenekler kazandırır (Yetim, 2011).

Sporun ruhunda mücadele ve rekabetçilik bulunmaktadır ve rekabetçiliğin başarı güdüsünden doğduğu kabul görmektedir. Başarı ihtiyacı yaklaşımının temel felsefesi, bazı bireylerin başarılı olmaktan duyduğu tatmin, diğer bireylere göre daha fazla olmasıdır. Başarı algısı, bireyden bireye farklılıklar gösterebilir. Performansa bağlı sonuç, kişinin çaba ve kabiliyeti olarak değerlendirilirse, başarı olarak kabul edilebilmektedir. Fakat performansa bağlı sonuç kişinin yeteneksizliği veya düşük çabası olarak değerlendirilirse, bu başarısızlık olarak kabul edilmektedir. Bu sebeple kimisinin başarısı, kimisi için başarısızlık olarak görülebilir (Tiryaki ve Gödelek, 1997).

Her bireyi spor yapması için yönlendiren farklı güdüler bulunmaktadır ve bu güdüler farklı özellikler taşımaktadır. Sağlıklı bir nesil yaratmak, onları kötü alışkanlıklardan uzak tutmak, çağımızın teknolojisi ile meydana gelen hareketsizlik problemini çözmek adına çocuklarımızı spor yapmaları için motive edici çalışmalar yapmalıyız. Bu nedenle spora katılım motivasyonu ile ilgili çalışmaları ve teorileri incelemek çocuklarımızı spora yönlendirmek adına önem arz etmektedir (Yılmaz, 2002).

İnsanların davranışlarının sebebini ve hangi şekilde olduğunu inceleyen bilim dalı olan psikoloji, insan davranışlarının temelinde motivasyonun olduğunu belirtmişlerdir (Aktaş, Çobanoğlu, Yazıcılar ve Er, 2006).

1.1. Problem Durumu

Spor, tarihsel ve toplumsal gelişim sürecinde yaratılan değerler olarak tanımlanan kültürün öğeleri arasında yer alır. Spor hem kişisel hem de toplumsal bir olaydır (Güven, 1992). Kültürün, bir sonraki nesile ve diğer toplumlara aktarılmasında pek çok yöntem, araç, metot kullanılmaktadır. Spor ve sportif organizasyonlar da bu yöntemlerden biridir. Toplumsal yardımlaşma ve dayanışmanın ortamının meydana gelmesinde spor,

toplumdaki bireyleri birleştirici ve kaynaştırıcı rolü ile önem arz etmektedir (Öcalan, 2003). Bireye hayatta gerekli olan bilgi ve donanımı sistematik bir şekilde anlatan eylemlerin tümü olarak tanımlanan eğitim, sporu ve sportif faaliyetleri de içerisinde barındırmaktadır. Toplumsal bir olgu olan spor, eğitim kapsamı dahilinde yerini almaktadır (Erkal, 1992). Ekonomik ve sosyal dönüşümünü tamamlamış gelişmiş ülkelerin spor branşlarındaki başarısı, eğitim ve spora verilen önem ile ilişkilendirilebilir. Bireyi spora yönlendiren ana unsurlar: spora duyulan merak, ilgi ve seçtiği spor branşını gerçekleştirebilme yeteneğidir (Tükenmez, 2009: 31).

Pek çok etken çocukların ve gençlerin spor yapmalarını motive etmektedir. Bu etkenlerin ana ögesinden biriside psikolojik bir etken olan motivasyondur (Şirin, Çağlayan, Çetin ve İnce, 2008).

Bunlardan hareket ederek, araştırma kapsamına giren okul sporlarına katılan ortaöğretim öğrencilerinin katılım ve başarı motivasyon düzeylerini deneysel olarak inceleyen bu çalışmanın amacı aşağıdaki problem cümlesi olarak ifade edilmiştir.

Okul Sporlarına katılan ortaöğretim öğrencilerinin spora katılım ve başarı motivasyonlarına değişkenlerin etkisi var mıdır?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, okul sporlarına katılan ortaöğretim öğrencilerinin spora katılım güdüleri ve başarı motivasyonlarını yaş, cinsiyet, gelir düzeyi, Sınıf düzeyi, spor türü ve hipotezlerine göre analiz etmek.

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu çalışmamızda, sporda motivasyonun lise çağındaki sporcu öğrenciler üzerindeki etkilerin nasıl ve ne şekilde etkili olduğu araştırılmıştır. Bu çalışmayla, okul sporlarına katılan lise öğrencilerinin spora yönelmelerindeki ve sporda başarılı olmalarında en önemli faktörlerin neler olduğu ve bu nedenlerin cinsiyet, yaş, Sınıf düzeyi, spor türü ve aile gelir düzeyi gibi değişkenlere göre ne derece anlamlı olup veya olmadığını belirlemek mümkün olacaktır. Ayrıca bu çalışma, yapılacak benzer araştırmalara kaynak oluşturması bakımından da önem arz etmektedir.

1.4. Araştırmanın Hipotezleri

1. Okul sporlarına katılan ortaöğretim öğrencilerinin, cinsiyet değişkeni bakımından “Spora Katılım Motivasyonlarında” fark var mıdır?
2. Okul sporlarına katılan ortaöğretim öğrencilerinin, yaş değişkeni bakımından “Spora Katılım Motivasyonlarında” fark var mıdır?
3. Okul sporlarına katılan ortaöğretim öğrencilerinin, Sınıf düzeyi değişkeni bakımından “Spora Katılım Motivasyonlarında” fark var mıdır?
4. Okul sporlarına katılan ortaöğretim öğrencilerinin, spor türü değişkeni bakımından “Spora Katılım Motivasyonlarında” fark var mıdır?
5. Okul sporlarına katılan ortaöğretim öğrencilerinin, gelir düzeyi değişkeni bakımından “Spora Katılım Motivasyonlarında” fark var mıdır?
6. Okul sporlarına katılan ortaöğretim öğrencilerinin, cinsiyet değişkeni bakımından “Spor Başarı Motivasyonlarında” fark var mıdır?
7. Okul sporlarına katılan ortaöğretim öğrencilerinin yaş değişkeni bakımından “Spor Başarı Motivasyonlarında” fark var mıdır?
8. Okul sporlarına katılan ortaöğretim öğrencilerinin Sınıf düzeyi değişkeni bakımından “Spor Başarı Motivasyonlarında” fark var mıdır?
9. Okul sporlarına katılan ortaöğretim öğrencilerinin spor türü değişkeni bakımından “Spor Başarı Motivasyonlarında” fark var mıdır?
10. Okul sporlarına katılan ortaöğretim öğrencilerinin gelir düzeyi değişkeni bakımından “Spor Başarı Motivasyonlarında” fark var mıdır?

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Çalışma, Gaziantep ilinde okul sporlarına katılan ortaöğretim öğrencileri ile sınırlıdır.
2. Çalışma, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında okul sporlarına katılan ortaöğretim 9,10,11,12’ci sınıf öğrencileri ile sınırlıdır.
3. Çalışma, yüz yüze yapılan anket verilerinin analizinden elde edilen sonuçlar ile sınırlıdır.

1.6. Varsayımlar

1. Seçilen örneklem grubu, ana evreni temsil yetisine sahiptir,

2. Örneklem grubuna uygulanan anketlerin geçerli ve güvenilir olduğu analiz sonucunda tespit edilmiştir,
3. Anketlerin örneklem grubunu oluşturan öğrenciler tarafından içtenlikle yanıtladığı varsayılmıştır ve anketteki ters sorulara yanlış cevap veren öğrencilerin anketleri analizin sağlıklı olması için çıkarılmıştır.

1.7. Tanımlar

Güdüleme: Motivasyon kelimesi, Latince “movere” kökeninden çıkmış, İngilizce diline “to move” olarak dahil olmuş bir isimdir. Günlük yaşamda insanlar tarafından çokça kullanılan bir terim olup, bilimsel çalışma alanlarında çoğunlukla güdüleme olarak kullanılmış, günlük yaşamda ve spor çevresinde yoğunlukla motivasyon terimiyle ifade edilmiştir (Abakay, 2010). Sportif faaliyetlere katılmaya yönlendirme, geleneksel olarak egzersiz psikolojisinde kullanılmaktadır (Markland ve Ingledew, 2007). Spora katılım motivasyonu (*participation motivation*) kuramı ile ilgili, sportif faaliyetlere ve fiziksel aktivitelere dahil olan kişilere aktiviteye katılmaya sevk etme nedenlerini açıklamak ve bu nedenleri gruplara ayırmak amacıyla hayli araştırma ortaya çıkmıştır (Gill ve ark., 1983; Gould, Feltz ve Weiss, 1985; Klint ve Weiss, 1987).

İKİNCİ BÖLÜM

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE/KURAMSAL TEMELLER

2.1. Motivasyonun Tanımı ve İçeriği

Motivasyon; harekete geçmek, hareket etmek, teşvik etmek anlamlarına gelen Latince “movere” den gelmektedir (Richard vd.,1975). Motive teriminin Türkçe karşılığı güdü ya da harekete geçirici olarak tanımlanmaktadır (Soyer vd., 2010). Temel olarak “motive” kavramından türetilmiş olan güdüleme ise, çoğu insanı, belirli bir hedefe ya da gayeye devamlı harekete geçirmek için gösterilen uğraşın tümünün toplamıdır (Eren, 2006).

Motivasyon (güdüleme), bireylerin belirli olaylarda, belirli amaçlara yönelten etkenlerin tümüdür (Güney, 2000).

Kişileri, beklenen ve istenen yönde hareket etmelerine ve davranmalarına yönlendiren, kendilerinden ya da çevrelerinden kaynaklanan çeşitli güdü ve güdüler topluluğudur (Küçük Ahmet, 2000).

Motivasyon, davranışa yön ve amaç veren çeşitli iç ve dış etkenler ile bunların işleyişini sağlayan mekanizmalar, organizmayı davranışa güdüleyen ve bu davranışların sürekliliğini belirleyen güçtür. (Aydın, 2001).

Motivasyon (pozitif enerji), içten gelen dürtülerle belirli bir hedefe yöneltilen, bir gayesi olan davranışlardır (Tevrüz, Artan, ve Bozkurt, 1999). Bunlardan hariç, motivasyon(güdüleme); bireyin iç ve dış özelliklerin bir sonucu olarak da ifade edilebilir (Weinberg ve Gould, 1995). Motivasyon(güdüleme), davranışın sıklığı, ısrar ve eylem olasılıklarının davranışların gerçekleştirilmesinde seçim ve performans olarak ifade etmiştir. (Roberts, 1992)

. Motivasyon(güdüleme), bireylerin davranışlarını kendi istek ve arzularıyla hareket etmektir. (Koçel, 2005). Motivasyonun gücü ve başarı arasındaki ilişkinin, özellikle sporda çok önemli olduğu gayet açıktır. Motive edici gücü düşük olan bir durumun, düşük bir başarı ile sonuçlanması muhakkaktır. Her insan, kendini tatmin eden ve huzur verici durumları arama, rahatsız edici durumlardan ise kaçınma eğilimi gösterir.

Arama ve kaçınma eğilimleri, güdülerin yapısında mevcuttur. Hangi eğilim daha ağır basarsa, ona yönelik güdüler ortaya çıkar (Soyer vd., 2010).

Motivasyon, bireyin isteğine ve arzularına yönelik içsel ve dışsal faktörlerden belli bir mükâfat beklentisiyle meydana gelen içsel bir harekettir. Kişinin hareketlerini tayin eden bir tür onaylama durumudur (Bilgin, 2003: 248-249). Kişinin davranış istikametini, kuvvetini ve öncelik sırasını gösteren, iç ve dış tetikleyicilerin etkisiyle canlıyı belirli eylemlere yönlendiren olayların bütününe içine alır (Hasırcı, 2000).

Güdüleme bir süreçtir. Bireylerde meydana gelen güdüleme, direk gözlenemez, fakat zamanla kişinin yaptığı eylemlerin gözlemleyerek sonuca varılır (Roberts, 1992).

Gündelik hayatta eylemlerimizin tamamı belirli amaç veya amaçları olan eylemlerdir. Örneğin, lokantaya girmemizin amacı, muhtemelen açlığımızı gidermektir. Eylemleri araştıran Psikoloji, bir amaç doğrultusunda eylemlerin hareket safhası ve sürdürülmesi güdü kelimesiyle ile açıklanmakta ve bu çeşit eylemler güdusel eylem olarak tanımlanır (Özkalp, 1997).

Güdüleme, organizmayı harekete geçiren durum veya bireyi belirli bir hedef için harekete geçiren itici bir güçtür (Bacanlı, 2004).

Güdüleme, bir ihtiyaçtan doğan ve bu ihtiyacı karşılamak için yapılan ve yapıldıktan sonra katarsız olma durumudur. Bu gereksinim, olumlu veya olumsuz hadise neticesinde meydana gelmektedir. Hadisenin olumlu veya olumsuz olması, motivasyonu engellememektedir (Kim, 2005). Güdüleme, bireyi harekete geçirip eyleme yönelten, eylemin düzeyini ve dozunu ayarlayan ve yön veren, davranışların sürekliliğini idam ettiren, kişinin ve de sosyal hayatından dolayı meydana gelen nedenler ve bu nedenlerin işleyişini içine almaktadır (Arık, 1996).

Motivasyon yani güdülenmeni temelinde bulunan ve tetikleyici güç olarak tanımlanan güdü kavramının eyleme yönlendiren, eylemi sürdüren, pozitif tarafa yönelten olarak üç temel özelliği bulunmaktadır. Güdüler, kimi bireylerin eylemlerinin nedenlerini açıklar ve bir eyleme varır (Can, 2005). Bu nedenle kişileri güdülemek için yapılması gerekenlerin başında kişileri motive eden olguları tanımak ve ihtiyaçlarına dokunmak gelmektedir (Genç, 2004). Motivasyon insanı içten ve dıştan olaylarla tetikler, yönünü sağlamakta ve döngüyü devam ettirmektedir (Ergin, 2005). İnsan genel olarak hayatta kalabilmek ve başarılı olmak üzerine motive olur. Gündelik hayatın devamlılığının

sağlanması ve bireylerin yaşamlarını idame ettirmek için ihtiyacı olan besin, güvenlik, barınma gibi öğelerden oluşan fizyolojik ihtiyaçların temin etmesi gerekir. Fiziksel ihtiyaçlarını giderilmesinden sonra kişiler başarı, bireysel gelişim gibi fiziksel olmayan gereksinimlerini gidermek için harekete geçmektedir. Motivasyonu etkileyen faktörler, evrenseldir kişiden kişiye zaman ve mekâna göre farklılık göstermektedir, evrensel değildir. Bireyi bugün motive eden olgular, bir başka zaman dikkat çekmeye bilir (Kim, 2005).

Motivasyon süreci karmaşık bir oluşumdur. Bir örgütün elemanlarının gereksinimlerinin giderilmesi ve istenen hedefe yönlendirilmesi ne kadar önemliyse bir o kadar da karmaşıktır (Eren, 2003).

Güdülemenin bir başka özelliği de kişiye has özgüdür. Güdülemenin omurgasında birey vardır. Bireyler yalnız becerileriyle görünmezler, motive oluş dereceleriyle de farklılık gösterir (Fındıkçı, 1999).

2.2. Motivasyon İle İlgili Kavramlar

2.2.1. Güdü

Güdü veya motiv, organizmayı harekete geçiren ve davranışın yönünü belirleyen bir tür enerjidir. Bu enerji canlıları harekete geçirerek, bir hedefe doğru sürüklemesini sağlar (Selçuk, 1996: 146). Motivasyon olayı, kişinin davranışlarını kavramada önemlidir. Motivasyon, psikolojik olaylar gibi, bilişsel bir devinimdir (Baysal ve Tekerarslan, 1996).

Kişilerdeki psikolojik ve fiziksel muvazenenin zarar gördüğünde kişilerde isteksizlik meydana gelir. İhtiyaçlar da bu nedenle oluşur. İhtiyaçlar da amaçları ortaya çıkarır ve amaca doğru davranışa götürür (Baysal ve Tekerarslan, 1996: 101).

2.2.2. Gereksinim

Kişilerdeki psikolojik, fizyolojik muvazenenin bozulması durumunda eksiklik ortaya çıkar (Güney, 2000: 472). Organizmanın yaşamını sürdürebilmesini sağlayan *homeostatik* denge bozukluğunu ifade eder. Vücutta bir gereksinimin ortaya çıkması durumunda bireyde gerginlik ve huzursuzluk duygusu oluşur (Doğan, 2005: 19).

2.2.3. Dürtü

Bir ihtiyacın karşılanması ve yoksunluğun giderilmesi amacıyla, organizmanın harekete geçmesine dürtü adı verilir. Dürtü, fiziksel bir ihtiyacın psikolojik özetidir (Özalp, 1997: 198). Organizma dengesi bozukluğu olduğu zaman, bu denge bozulduğunu düzeltecek davranışlara yönlendirmez. Organizmanın hayatlarını idame etmeleri için, ihtiyacı olan maddelerin bulması için organizmadaki itici güçtür (Koç, 1994: 167). Özetle fizyolojik ihtiyaçlar organizmayı harekete geçirme olayıdır.

2.2.4. İçgüdü

Belirli davranışlara karşı organizmanın yaptığı ve öğrenilmeyen, birtakım davranışlara karşı organizmanın yaptığı davranışa denir. Öğrenilmesi güç, buna karşılık organizmadaki kalıtımla gelen sinir sistemlere bağlı olan özgün eğilimlere (*original tendencies*) içgüdü olarak adlandırır (Pinter, 1987: 55).

2.3. Motivasyon Türleri

2.3.1. İçsel ve dışsal motivasyon

Güdüler, içsel ve dışsal olmak üzere iki ana başlık olarak belirlenir. Bireyin güdülenmesini iten faktörler dışardan geliyorsa dışsal güdü denir. Örnek olarak bir öğrencinin sınavına çok çalışıp başarılı olduğu için ebeveynleri tarafından ödüllendirmesi. Bireyin organizmanın var olan ihtiyaçlarına yönelik gösterdiği tepkiye içsel güdü denir. Heves, arzu, açlık, yeterli olma isteği, gelişme arzusu içsel güdülere örnek verilebilir. (Selçuk, 1996: 146).

Para, ödüllendirme, uzaklaştır gibi dışsal ve çevresel etmenler ya da kişinin ihtiyaçları, hobileri, hevesi gibi içsel süreçler güdülenmeyi sağlar. Kişiler tamamen farklı nedenlerle güdülenir. Bazıları dışsal nedenlerle bazıları da içsel nedenlerle daha kolay güdülenirler. Erden ve Akman'a göre bu ayırım içten ve dıştan güdülenme kavramlarının oluşmasına sağlamış (Erden ve Akman, 2002: 234).

Fizyolojik gereksinimlerimizin yol açtığı dürtüler güdüsel davranışlarımızın büyük bir bölümünü oluşturur.

2.3.2. Fizyolojik Motivler

Kişinin doğuştan kazandığı güdülemedir. Kişinin hayatını idame etmesi için olması gereken esas ihtiyaçlardan oluşuyor. Fizyolojik motivler, Maslow'un temel

ihtiyaçlar hiyerarşisi teorisinde en başında yer alır. Luthans'a göre bu motivler aslında öğrenme yoluyla kazanılmamış, biyolojik temelli ve öncelik sırası ilk olan motivler olup çoğalma, yeme, içme, uyuma gibi ihtiyaçlar örnek gösterilebilir (Luthans, 1992: 147).

2.3.3. Sosyal motivler

İnsanın toplumsal bir varlık olmasından ve kurduğu karışık ilişkilerden dolayı diğer organizmalardan ayrılırlar. Bu motivler, öbür insanlarla etkileşime geçerek biçimlenmektedir. Birey toplumsal bir varlık toplumla iç içedir ve toplumdan soyutlanamaz. Toplum kendi kuralları, adetleri ve gelenekleri vardır ve bunlar farklılık gösterir. Bireyler bu değerlere saygı gösterdiği ölçüde var olurlar. Bu değerlere sahip çıkmanın yanı sıra, bireyler toplum kabul görülme isteği taşırlar. Ertürk'e göre sosyal içerikli güdüler arasında güzel bir mesleğe sahip olmak, bir ekibin elemanı olmak, popüler olmak, hoşlanılmak gibi örnekler verilebilir. Sosyal güdüler insanların gelecek yaşlarında daha yoğun yaşamaktadır (Ertürk, 2000).

2.3.4. Psikolojik motivler

Psikolojik motivler birey hareketlerinde önemli bir yere sahiptir. Bu grupta olup birincil ve ikincil güdü kapsamında bulunmayan birçok motiv bulunmaktadır. Luthans'a göre bu gruptaki güdüler, yaşantı yoluyla öğrenilmemiş ve biyolojik temeli olmayan güdüler olup, örnek olarak heves, aşk ve hareket etme verilmektedir (Luthans, 1992: 148).

2.4. Sporda Motivasyon

Sporcular, bedenine odaklanmadan dış dünya ile iletişim kurar. Bu sayede kişinin zihni rahatlar, özgüveni artar, yaptığı işiyle ilgilenir ve daima enerjik halde olmayı arzular. Kişinin sporla uğraşına yalnız spor aşkı gibi sebeplerle yöneldiğini söylemek eksik kalacaktır. Sportif faaliyetlerde bulunan bireylerin davranışları, güdülenme ile açıklanmaktadır. Sporcu, bu durumda öncelikle koşma ihtiyacını görmektedir. Belirli kurallara göre hareket eden spor aktiviteleri, organizmada olumlu sonuçlara elde edilir (Koç, 1994: 173).

Spor ihtiyacı, uygun spor dalı, araç ve gereç, çevre faktörler geliştirme gibi koşullar olduktan sonra, diğer kişilerle hareket etme, sağlıklı olma duygusu, başarı olmak gibi güdülerle önemli olur. Aynı kabiliyette ve çalışma şartlarında olan birçok sporcudan sadece birkaçı başarılı performans sergileyerek kendini göstermektedir. Aynı şartlara

sahip olmalarına rağmen kişilerin başarı seviyelerinin farklı olmasının temel sebebi, güdülenmedir (Er ve ark. 2003: 459). Sporcuların düzenli olarak ve uzun zaman çalışabilmeleri, kendine özgü ve genel spor güdülenmesinden kaynaklanmaktadır. Yapılan spor aktivitesinin sevilmesi, aktivite yapılırken huzurlu olunması ve başarının getirilerinin gerçekten istenmesi gerekir. Sporda özel veya genel motivasyon yetersizlik, başarısız ve kararsız kişiler oluşturmaktadır (Terzioğlu, 1990).

Başarılı sağlayabileceği düşünülen sporcular, başarının ve başarısızlığın kabullenmesi için güdülenmelidir. Hedef için durağan olmayan, içsel denetlenebilir yorumalar yapabilmeleri sağlanmalıdır. Başarısızlığı çaba eksikliğine bağlamak yerine yanlış strateji tercihinin bağlamak daha akılcı ve doğru bir karar olacaktır. Konter'e göre önemli bir müsabaka öncesi, antrenmandan müsabakaya doğru planlayarak, sporcuların performansın artıracak bir süreç şeklinde yapılmalıdır (Konter, 1998: 365).

Spor psikolojisi; spor yapan kişiler hangi amaçla spor yaptığını psikolojik açıdan inceler. Bireylerin gerçekleştirmeye çabaladıkları amaçları, daha sonraki amaçlarına araç olabilmektedir. Terzioğlu şöyle tanımlamaktadır; ‘‘Bu nedenle, güven, makam, zenginlik gibi insan tutum ve eylemlerin nedeni olarak gösterilen çoğu amaçlar, aslında herhangi bir ferdin nihai gayesi yani; ‘‘kendisi olabilmelerini’’ ortaya koymasında bir gayeden öte bir şey değildir (Terzioğlu, 1990).

Motivasyonun ölçülmesi için yapılan çalışmalar deneysel psikolojinin keşfiyle başlamıştır. Bu amaçla kişiliğin test edilmesi için kullanılan projektif testlerden, basit ve karmaşık yapıları anketlere kadar pek çok yöntem kullanılmıştır. Başlangıcından bu yana, Batılı spor psikologları motivasyonun zaman içerisindeki değişimini, sporcunun motivasyonel yapısını, profesyonel sporcu ile profesyonel olmayan sporcuların motivasyonel farkını ve motiv mekanizmasında sporun değişik branşları arasındaki farklılıkların kontrol edilmesi ve değerlendirilmesi için farklı teoriler denemişlerdir. Araştırmalar uzun geçmişe dayanmamakla birlikte, bu araştırma henüz gelişme devrindedir (Doğan, 2004).

Sporda motivasyonu öğrenmek adına şöyle bir örnek gösterilebilir: M takımı oynayacağı müsabakada galip gelse de gelmese de herhangi bir başarı kazanmayacak, N takımı oynayacağı müsabakada galip gelmediğinde bir alt lige düşecek, Y takımı oynayacağı müsabakada galip geldiği vakit şampiyonluğunu ilan edecek. M takımının

ortaya koyacağı başarı ile N ve Y takımlarının göstereceği başarı aynı olmayacak. Doğan'a göre takımların aldıkları sonuçlara göre karşılaşacakları durumlar, onların fiziksel güçlerini yüksek düzeyde mücadele etme veya etmemeye gösterecek (Doğan, 2004: 61).

2.5. Spora Katılım GÜdülenmesi

Spora katılım terimi, egzersiz psikolojisinde kişilerin fiziksel aktiviteye yönlendirme amacıyla kullanılan bir terimdir. Spora katılım için yapılan çalışmalarda, aktivite sporlarında başarı noktası üzerine odaklanmış ve genellikle çocukları ve genç yetişkinleri ilgilendirmektedir (Gill, Williams, Dowd, Beaudoin ve Martin 1996). Kavram, gençlik sporları araştırmalarında, incelenmesi gereken önemli bir kavramdır. Spora ve fiziksel aktivitelere dahil olan bireylerin aktivitelere katılma sebeplerini belirlemek ve bunları gruplandırmak için bir hayli çalışma yapılmıştır (Oyar ve ark., 2001).

Kuramın, ortaya atıldığı 1970'ten bu yana araştırmacılar "Gençlerin spor yapmak heveslenmedeki amaç nedir?", "Spora katılan kişilerin spordan haz almalarındaki faktörler nelerdir?" veya "Hangi faktörler sporcuların düzenli ve toplu bir şekilde spora katılmalarına engel olmaktadır?" sorularına cevap aramışlar ve bu yönde çalışmalar yapmışlardır (Oyar ve ark., 2001).

Bireylerin spora katılım motivasyonları kişiye, zamana ve motivasyonun nedenine göre farklılık gösterdiğini daha önce söylemiştik. Bu farklılık yalnızca katılma nedenlerinin neler olduğu önemi yoktur, önemli olan güçlü oldukları noktadır. Bireyler, spora katılımdaki deneyimleri anlamlı olarak algılıyorsa, o deneyimlerle ilgili aktivitelere katılım göstermekte daha fazla adapte olunur. Bundan dolayı spora katılım motivasyonları ve nedenlerini bireyden bireye farklılık gösterir söylenebilir (Koivula, 1999).

Çocukların birden fazla farklı nedenlerden dolayı spora katıldıkları anlaşılabilir. Passer (1982) göre, spora katılımda en önemli etmen aitlik, beceri gelişimi, istek/mücadele, başarı/pozisyon, vücut olarak iyi olmasını istenmesi ve enerji harcama olarak 6 kategori bulunur. Gill ve arkadaşları tarafından "Spora Katılım Motivasyonu Ölçeğini" (*Participation Motivation Questionnaire*) geliştirilmiş ve bununla genç kişilerin spora katılma nedenleri belirlenmeye çalışılmış, kişilerin spora katılım

amaçlarını beceri geliştirme, takım duygusu, aktivite, dostluk, başarı/pozisyon, fiziksel uygunluk ve başka nedenler olmak üzere 8 alt grupta çalışmıştır (Oyar ve ark., 2001).

İngiltere’de ortaöğretim öğrencisi ile gerçekleştirdikleri araştırmada beden eğitimi ve spor derslerinde spora katılım motivasyonu ve başarı hedef yönelimi arasındaki farkı inceleyen Zahariadis ve Biddle, araştırma neticesinde görev yönelimi ve içsel motivasyon nedenlerini (takım duygusu, beceri gelişimi) arasında, ego yönelimi ile de dışsal motivasyon etmenler arasında bağlantı olduğu dile getirmiştir (Zahariadis ve Biddle, 2000).

Sportif faaliyetlerde kız ve erkek arasındaki farklarını araştırıldığı benzeri bir çalışmada Flood ve Heldstedt; kadın sporcuların toplumsal güdülenme etkenlerinden tesir altına kalır, erkek sporcular için müsabaka motivasyonlarının belirginleştiği ve atletik yarışmalarda grup birlikteliği önemli olduğu tespit edilmiştir (Flood ve Heldstedt’in, 1991).

Yapılan çoğu araştırmadan da anlaşılacağı üzere, içsel ve dışsal motivasyon faktörlerinden, kadın sporcuların en fazla içsel motivasyon faktörlerinden ötürü sportif faaliyetlere ilgilendiklerini göstermiştir. Yılmaz’a göre içsel faktörler spora katılımı istek ve süreklilik önemli bir faktördür, dışsal faktörler ise çoğunlukla sporcuların sportif faaliyetlere başlamalarında önemli bir etmendir (Yılmaz, 2002).

Yapılan araştırmalar da gösteriyor ki kişiyi eyleme yönelten motivler yani motivasyonlar farklılıklar gösterir. Örgün eğitimin vazgeçirmez bir bölümü olan beden eğitiminde, değişik güdülenme nedenlerinin ortaya çıkarılması, spor hocalarına, bireylerle çalışan antrenörlere yönelik yeni çalışmalar hazırlamalarında veya mevcut çalışmalarını revize etmelerinde rehber niteliğinde olacaktır. Bu nedenle okul çağındaki çocukların ve gençlerin spora katılım güdülenmelerin belirlenmesi amacıyla bireyleri sportif faaliyetlere yönelten ve nedenlerin belirlenmesi gerekir. “Spora Katılım Motivasyonu Ölçeği” sportif faaliyetler dersi haricinde yapılan okul sporları spor müsabakalarına dahil olan 9-16 yaş kategorisindeki öğrencilerin, sportif etkinliklere başvururken ön gördükleri güdülemeyi kontrol etmek içindir. (Aslan ve Altay, 2009).

2.6. Motivasyon Kuramları

Bireylerin başarıya güdülenmesinin anlamlandırılmasına yardımcı olan kavramlar, farklı araştırmacılar ve ekoller tarafından ortaya atılan güdüleme teorileri

sekinde karsımıza çıkmaktadır. Bütün kuramlar farklı bir güdüleme tanımını ortaya çıkarsa da, hemen hemen hepsi başarının söz konusu olduğu durumları açıkladığı için, teorilerin kendi aralarında bir bütünlük gösterdiği ve birbirlerini tamamladıkları söylenebilir(Öğülmüş, 2002: 92-105).

Fabrikalarda çalışan bireylerin bir kısmı işlerini büyük bir ilgi, arzuyla ve yüksek verimle yaparken, eşit şartlarda ve benzer yeteneklere sahip olan diğer başka bireylerin isteksiz ve düşük verimle çalışmalarının sebeplerini saptamak, sanayi devrimi yıllarında araştırmacıların ortak araştırma konusu olmuştur. Sabuncuoğlu ve Tüz'e göre de bireylerin eşit düzeyde yüksek verime ulaşmalarını sağlayacak güdüleri belirlemek amacıyla birçok araştırmacı tarafından çeşitli kuramlar ortaya atılmıştır(Sabuncuoğlu ve Tüz, 2005: 45-48).

2.6.1. Mcgregor'un X ve Y kuramları

Güdülenme ve insan doğası arasındaki bağlantını belirtmek için McGregor X ve Y kuramlarını keşfetmiştir. McGregor'a göre, önder insan yaşantısı üzerine düşüncelerini farklı hipotezlerle açıklamaktadır (Robbins, 2004). Ergenekon'a göre önder insanlar bu hipotezlerle inanç ve düşünceler geliştirdikleri zaman, onların eylemlerini direk olarak etkilenir (Ergenekon, 2005). McGregor'e göre her yönetsel davranış ya da kararın arkasında, birey özellikleri ve birey eylemleri üzerine hipotezler bulunmaktadır (McGregor, 1970). Başaran X ve Y kuramlarının dolambaçlı yoldan da olsa liderlik kuramı olabileceğini söylemiştir (Başaran, 2004).

2.6.2. Reddin'in Z kuramı

Organizasyon idaresinde sadece X veya Y kuramlarının kullanılması, bütün olaylar için başarı sağlamayabilir. Klasik organizasyona işaret eden X kuramı birtakım olaylarda olumlu netice gösterirken, birtakım sorunlarda da aynı başarıyı gösterememektedir. Aynı durum Y kuramı içinde geçerlidir, kuram bazı durumlarda başarılı sonuçlar verirken bazı durumlarda da başarı sağlayamamaktadır (Morse ve Lorsch, 1975). Bundan dolayı zorunlu hallerde kuramların bir araya getirmesi, olumlu bir netice alınacaktır. Bu iki kuramın harmanlanması sonucunda Reddin Z kuramı meydana gelmiştir.

İnsanların nasıl davrandıklarıyla ilgilenen X ve Y kuramlarından farklı olarak Z teorisinde, insan davranışlarının arka planındaki nedenler incelenmektedir. Karakoç'a

göre Z kuramında birey durağan, etki altına alınabilir bir canlı olmadığı, akılcı, heves ve istek belirten varlıktır (Karakoç, 1998). Bireyi eylemlerinin isteklerince yönlendirildiği Z kuramında hâkimdir. Z kuramı bireyi olumlu veya olumsuz olarak değerlendirir, X ve Y kuramlarının bazı olaylarda olumlu netice ortaya çıkarmaktadır (Can vd., 1998).

2.6.3. Argyris'in olgunlaşmışlık kuramı

İnsanların olgunlaşmaları üzerinden, bireyin yaşamı ile ilgili fikrini açıklamaya çalışan Argyris'e göre birey süreç geçtikçe kendini keşfeder (Gürüz vd., 2004)

Kendini keşfetmemiş birey bağımlı, çekingen, düşünce kabiliyeti olarak sınırlı, utangaç, benliğini tanımayan ve başkalarından daha yetersiz bir bireydir. Olgunlaşmış birey ise diğerlerine göre atılgan, ileriye dönük, aşırı arzuları olan, bağımsız, ileri düzeyde ve benliği tanıyana bireydir (Can vd. 1998).

Çok az sayıda birey gerçek anlamda olgunlaşabilmektedir. Organizasyonlarda baskın olan ve aktif olarak katılmayan idare şekli ve katı uygulamalar, bireyleri durgun ve bağımlı bireyler haline getirir ve olgunlaşmasına fırsat verilmez. Böyle bir durumda mücadele eden olgunlaşmış bir birey ise ortamın bu katı kuralları dolayısıyla iş bırakma, yaptığı işten soğuma, organizasyona yönelik samimiyet ve aidiyet duygusunu yitirme gibi itirazlar olacaktır (Gürüz vd., 2004).

2.6.4. Başarı motivasyon kuramı

Başarı motivasyonu, Murray; eylemi profesyonelce uğraşmak, harika yapma, ötekilerden üstün şekilde yapan, engellerin üstesinden gelme diye ifade etmiştir. Gill ise, başarı güdülenmesini olumsuzlukla mücadele etmek, ödevi olumlu neticelendirmek için çabalama, belli olmayan olayları keşfetmek diye ifade etmiştir (Tiryaki, 2000).

Sporda başarı motivasyonu, sporcunun, ileriye dönük umudunun artması sonucunda meydana gelir. Yapılan bir eylemden hissedilen haz ve tatmin, ileride olumlu neticeler birey de arzu ve hedefler meydana getirir. Bu motiv, “sporda başarı güdüsü” veya “başarı motivasyonu” denir. Ama başarı güdüsünün olgunlaşma zamanının sınırları bulunur (Mungan, 1995).

Başarı motivasyonu yaklaşımı, sportif hareket etmenin nedeni olarak güdü olayını gösterilir. Bu güdü olayı, “başarıya ulaşma güdüsü” ve “başarısızlıktan kaçınma güdüsü” olarak tanımlanır (Arık, 1996). Başarıya ulaşma güdüsü, “başarı durumlarında mutlu

olma veya haz için kapasite”, başarısızlıktan kaçınma güdüsü ise, “başarısızlığın bir neticesi de hicap yaşama veya utanma kapasitesi” şeklinde belirtmektedir (Cox, 1990).

2.7. Kapsam Teorileri

Bu teoriler statik olup kişiyi motive eden faktörleri inceler (Bowditch ve Buono, 1990).

2.7.1. Maslow’un ihtiyaçlar hiyerarşisi

Kişi ihtiyaçlarını araştırma konusu olarak inceleyen ilk bilim insanının Maslow olduğu bilinir. Araştırmalarında kişinin ihtiyaçlarını araştırmaya dayalı açıklamaya çalışmıştır (Çetinkanat, 2000). Maslow, 1943 yılında bireysel hareketlere yol gösteren temel ihtiyaçları klinik gözlemler doğrultusunda hazırladığı makalesinde belirtmiştir (Maslow-2001).

Fizyolojik ihtiyaçlar, fizyolojik dürtüler olarak da bilinir. Bu gereksinimler yemek ihtiyacını gidermek, oksijen almak, uyku gibi ihtiyaçlardır. Bu gereksinimler halledilemezse ise birey diğer bütün ihtiyaçlarını bir kenara bırakarak yalnızca bu temel ihtiyaçları karşılamaya çalışır. Kişi uzun zamanda bu ihtiyaçları gidermez ve sonra bu ihtiyaçları karşılar, oluşacak yeni olayda kişi için güdüleyici bir durum oluşmaz (Sabuncuoğlu ve Tüz, 2005).

Güvenlik ihtiyaçları, bedensel ihtiyaçlar tatmin edildikten sonra ortaya çıkan ikinci sıradaki ihtiyaçlardır. Bu ihtiyaçlar, itimat hissi, tehlikeden veya üzüntüden uzaklaşarak yaşamak, kendini koruyabilme, kaideye uyma zorunluluğu, sürekli muhafaza ederek sıralanabilir. Bu ihtiyaçlar karşılanmadığı takdirde bireyde sadece güvenlik ihtiyaçlarına yönlendiren bir baskı oluşacaktır. Toplumla iç içe olan insanın, çevreden gelen güvenlikten dolayı bu ihtiyaçları devamlı olarak canlı değildir. Ancak bir harp döneminde, çevreden kaynaklı itimat duygusu yıkıldığı için bu ihtiyaç duygusu etkin ve zorunlu bir hal alır (Maslow-2001).

Bir gruba üye olma ve bağlılık duygusu, fizyolojik ve güvenlik gibi ihtiyaçlar giderildikten sonra ortaya çıkan ihtiyaçlardır. Bu ihtiyaçlar ortaya çıktığında, kişi evlenmek ve çocuk sahibi olmak isteyecektir. Bu ihtiyaç döneminde birey, duyduğu duygu gereksinimi kontrol altına almak isteyecektir (Maslow, 1970).

Statü ihtiyacı, kişinin benliği ve başka bireylerden takdir almak adına oluşan ihtiyaçlarıdır. Saygınlık ihtiyacı iki durumda ele alınır. Birinci durum, bulunduğu coğrafya ve toplumda yeterlilik hissetmek. Özgür olmak, saygınlık kazanmak, gibi ihtiyaçlar olarak ifade edilebilir. Diğeriyse, ün sahibi olma ve de üstünlük vb arzular öne çıkar (Maslow, 1987).

Dubrin'e göre Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Teorisi'nde en önemli gereksinimlere varmadan önce bedensel gereksinimleri tedarik etmesi lazım (Dubrin, 2004). Gereksinimler karşılandıkça birey güdüleme olmaz, çünkü birey geliştikçe bir sonraki seviyedeki gereksinimleri gidermeye çalışır. Yaptığı klinik gözlemler doğrultusunda Maslow, kişilerin normal hallerde olması için birkaç ihtiyacı karşılaması gerektiği ve bu doğrultuda kendini tamamlama noktasında güdülenmesi gerekliliği ifade edilmiştir (Maslow-2001).

2.7.2. Alderfer'in ERG teorisi

Alderfer'in ERG teorisinde ihtiyaçlar var olma, beraber olma ve gelişme ihtiyaçları olarak üç kategoride gruplandırılmıştır. McShane ve Glinow bu modelde bireyi temel gereksinimleri görülmediğinde üzüntüye kapılıp alt düzeydeki gereksinimlere yöneldiği varsayılarak ihtiyaçlar hiyerarşisinden farklı olduğu yöne dikkat çekerler (McShane ve Glinow, 2003). Yine bu teoriden yola çıkarak, birey birlikte farklı durumlarda pek çok gereksinim elde edilebilir (Alderfer, 1980).

İlişki gereksinimi, kişilerin başkalarıyla açık bir şekilde ilişki oluşturması ve iletişim kurması ihtiyacını kapsar. Maslow'un ait olma ve ihtiyacı kategorisini kapsamaktadır.

Gelişme ihtiyacı da Maslow'un kuramındaki öz gerçekleştirme ihtiyaç kategorisine denk gelir. Sorumluluk, başarı sağlama ve saygınlık ihtiyacını da içine alır. İnsanların kendilerini gerçekleştirme ihtiyaçları ile birlikte nitelendirilir (Alderfer vd., 1974).

Aldefer'in teorisi bir nevi Maslow'un teorisinin yeniden incelenmiş halidir. Kuramın Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisinden ayrılan bir yanı ise bu teoride ihtiyaçlar somuttur ve bu duruma göre sıraya konmuştur.

2.8. Süreç Teorileri

Kısaca motivasyonun oluştuğu süreci inceleyen teorilerdir (Dewey, 1896).

2.8.1. Beklenti teorileri

Bireyler kendilerine sunulan daha fazla olanak içinden hangisinin onu başarıya götüreceği düşünesiyle hareket eder, çünkü kişiler davranışın olumlu olarak neticelendireceği düşünebilirler. Şartların aynı ise, bireyler büyük başarı sağlayacaklarını hedefleyebilirler (Özkalp, 1999).

Adair'e göre beklenti teorisinde, bireylerin değişik algı seviyelerine göre değişik tutum ve güdülemeler sergileyebilirler (Adair, 2003).

2.8.3. Adams'ın eşitlik teorisi

Adams'a göre bireyin güdülemesi, araştırma yaptığı yerle ilgili olarak algıladığı eşitlik veya eşitsizliğe göre değişir. Birey kendi çabalarının neticesiyle diğerlerinin çabalarının neticelerini kıyaslar. Bu kıyaslama çoğunlukla bir oran ile kıyaslama şeklinde yapar. Bireyin algıladığı her eşitsiz durum, oluşan bu eşitsizliği giderecek davranışı göstermesi ile sonuçlanır. Burada önemli olan durum; eşitsizlik konusundaki oranlar arasında gerçekten bir fark bulunup bulunmadığı değil, karşılaştırmayı yapan bireyin algılayış biçimidir. Adams'a göre eşitsizliği giderecek davranışlar, gayretin değiştirilmesi (etkinlik), sonucun değiştirilmesi (ödül), gayret ve sonuç tanımlarının değiştirilmesi, iş terk etme (devamsızlık, istifa) başkalarının gayretlerini azaltmaya zorlama, karşılaştırma kriterlerini değiştirme olarak sayılabilir. Bu teoriyi kullanıldığı zaman şu noktalara dikkat edilmelidir (Şimşek ve diğerleri, 2001):

- Eşit gayret eşit şekilde ödüllendirilmelidir.
- Eşitlik ya da eşitsizlik personelin işletme içi ve işletme dışı yaptığı karşılaştırmaların sonucudur.
- Eşitsizliğe tepkiler bireyden bireye değişir.

2.8.4. Locke'ın amaç teorisi

Motivasyonu doğrudan etkileyen unsur bireylerin amaçlarıdır. Kişilerin tatminine öncelik verdikleri ihtiyaç ve amaçları takip ettikleri savunulur. Amaç teorisinde çalışanların performansında vazifenin güçlüğü, hedefe benimseme ve dönüt alma gibi

kavramlar incelenmiştir. Dubrin ve diğerleri teorinin temel önerileri şu şekilde sıralamışlardır (Dubrin ve diğerleri, 2004):

- Gösterilmiş olan hedefler, genel hedeflere göre daha başarılı sunuşlar elde edilir.
- Hedefin önemi, motivasyonu yükselten bir etmendir.
- Hedeflerin motivasyonu artması için, çalışanların hedefleri özümsemesi sağlanmalı.
- Hedefler üzerinden başarı değerlendirmesi yapıldığında, hedefler iyi sonuç vermektedir.

2.8.6. Skinner'ın davranış şartlandırma teorisi

Pavlov'dan etkilene psikolog Skinner tarafından literatüre kazandırıldığından beri Operant Şartlandırma Teorisi diye tanımlanır. Davranış Şartlandırma Teorisi psikolojide bireylerin öğrenme ve alışma süreçlerindeki kademelerin, sporcuların performanslarını ve motivasyonlarını yükseltmen için yürütülmesi olarak tarif edilebilir. Teorideki temel nokta; gösterilen birey davranışlarının, davranışların neticesinde belirleniyor olmasıdır. Yani neticelerin olumlu olan davranışlar ilerde sıklıkla tekrarlanacak, neticesinin olumsuz olan davranışlar ilerde az sıklıkla tekrarlanacaktır. Pavlov gibi Skinner'da hayvanları araştırmalar denek olarak kullanmış ve davranışın tekrarının duyulan hazza göre olacağı sonucuna varmıştır (Dinçer ve Fidan, 1996)

Teoride dört ana yöntem olan olumlu pekiştireç, olumsuz pekiştireç, son verme ve cezalandırma vardır (Ulrich vd.,1966).

Olumlu pekiştireç, yapması istediği hareketler için kişinin teşvik etmesidir. Ödül verme, çoğunlukla olumlu pekiştireç için belirtilir. Ödüller birincil ve ikincil diye iki gruba ayrılır. Birincil olumlu pekiştireç ödülleri prestij kazanma şeklinde örneklendirilirken, dışsal ödülleri ise prim, terfi şeklinde ödüllerdir. Ödüller yiyecek ya da uyku gibi biyolojik gereklilikler olabileceği gibi, sevgi ya da aşk gibi soyut gereklilikler olabilir (Grant, 1964).

Olumsuz pekiştireç, bireyler tarafından denenmiş bir davranışı sıklığını azaltmak için bir uyarıcıdır. Olumsuz davranış gösteren bireylerin bu davranışlarını yenilememesi adına kullandığı bir yöntemdir (Eroğlu, 2000). Bu uygulamada vurgulanan bireye herhangi bir ceza vermeden, davranışın yanlış olduğunu hissettirmek. Olumsuz pekiştireç yöntemi ceza vermek değil, yapılan yanlışın teşhir etmek, davranışın sonuçlarının ve

davranış sonucundaki zararlarının göstermesi durumudur. Burada önemli olan yanlışın neyden kaynaklandığının veya yanlışın nedenlerinin iyice açıklanmasıdır (Grant, 1964).

Son verme, bir davranışın ortadan kaldırması veya davranışın ortaya çıkmasını bütünüyle engellemek anlamındadır. Bu anlamda ortadan kaldırma, yapılan bir yanlışın nedeni olan davranışı ve yanlışı tekrar ortaya çıkışını engelleyecek tedbirlerden oluşur. Bu süreçte cezalandırma söz konusu değildir. Hatayı yapması halinde geleceğe ilişkin beklentilerinin sekteye uğrayacağını hissettirmektir (Grant, 1964).

Cezalandırma yöntemi de istenmeyen hareketleri son verme adına yapılan bir önlemdir. Bu yöntemle yanlışları engellense bile, istenilen davranışların da yapılması zorlaştıracaktır. Çünkü olumsuz davranışı cezalandırma metoduyla ortadan kaldıran birey olumlu davranışları hem gösteremeyecektir hem de istenilen seviyede oluşmayacaktır (Grant, 1964).

2.9. Motivasyonun Önemi

Motivasyon, sporcuların performansını artırmasını sağlayan temel yapı taşıdır. Whetten ve Cameron'a göre yüksek motivasyon seviyeleri sporcuların iyi performans göstermelerinde önemli derecede etkilidir (Whetten ve Cameron,1995).

Daha iyisine ulaşma ve yüksek performans gösterme isteği içinde olan yüksek motivasyonlu sporcular, tutkulu ve kendine güvenen sporcular olmaktan, takım ruhunu taşıyan, grup arkadaşlarıyla kaynaşan,bütünleşen ve grubun hedeflerine doğru mücadele etmek onu mutlu eder. (Gibson ve diğerleri, 1997).

Motivasyon ve yüksek performans arasında ilişki doğru orantılıdır. Sporcular istenilen seviyede motivasyonu sağlayamazlarsa, istenilen performansı sağlayamaz, spordan uzaklaşma gibi istenmeyen durumlar baş gösterir.

2.10. Sporcu Motivasyonunu Arttırıcı Metotlar

Kişiyi Sportif faaliyetlere sevk eden sebepler motivasyon kuramıyla benzerlik gösterir, fakat kişiler spora yönelmesinin sebepleri açık veya örtülü kişinin motivasyona bağlı olarak değişir. Başer'e göre kişilerin bazı durumlarda akıllı güdülenmeyle akılsız güdülenmesi birbirleriyle uyumlu olmayabilir bu uyumsuzluğun ifşa edilmesi önem arz etmektedir. (Başer 1998: 186-188).

Kişiyi sportif faaliyetler yapmasını sağlayan sebepler şunlardır:

- Ebeveynlerin sportif faaliyetlerle uğraştığı için,
- Aidiyet duygusuyla bir gruba katılıp toplumsal statü elde etmek için,
- Sportif faaliyetlerde becerikli görüldüğü için hocası tarafından mecbur bırakıldığı için,
- Hayata bakış açısı ve fikirleri, sportif faaliyetlerde bulunması lazım olduğu için,
- Hedeflerine ulaştığında güzel yerler keşfedeceği için,
- Grup üyelerini mahcup etmek için,
- Hedefe ulaşıp ulusal duyguyu en üst noktaya çıkarmak için,
- Maddi anlamda refaha kavuşmak için,
- Has duygusuyla spora yöneldiği ve bunu devam ettiği için (Başer 1998: 186-188)

2.11. Okul Spor Faaliyetleri Yönetmeliği

Madde 1- (1) “Bu Yönetmeliğin amacı Millî Eğitim Bakanlığına bağlı bütün eğitim ve öğretim kurumlarının yurt içi ve yurt dışı spor faaliyetlerinin programlanması, beden eğitimi ve spor faaliyetleri esaslarının tespit edilmesi, okullar arası spor yarışmalarının yürütülmesi, yarışmalara ait araç, gereç ve benzeri ihtiyaçların sağlanması, beden eğitimi ve spor çalışmalarını yaparak kişiler ile spor faaliyetlerine katılacaklarla ilgili usul ve esasları belirlemektir” (Resmî Gazete, 2013).

Madde 2 – (1) “Bu Yönetmelik, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı bütün eğitim ve öğretim kurumlarının yurt içi ve yurt dışı spor faaliyetleri ve oyun yolu ile beden eğitimi etkinliklerinin planlanması ve düzenlenmesini kapsamaktadır” (Resmî Gazete, 2013).

Madde 3- (1) “Bu Yönetmelik, 21/5/1986 tarihli ve 3289 sayılı Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 2 nci ve 10 uncu maddelerine dayanarak hazırlanmıştır” (Resmi Gazete, 2013).

Madde 5 – (1) a) “Okullar arası sporları yarışmaları, fiziksel etkinlikler ve oyunlar; Genel Müdürlük mevzuatı, uluslararası oyun kulları, spor federasyonlarının ve ISF’nin ilgili mevzuat ve talimatları esas alınarak yapılır” (Resmî Gazete, 2013).

ç) “Mahalli müsabakalar kapsamında hangi ilçelerde okullar arası yarışmaların, sportif faaliyetlerin, fiziksel etkinliklerin ve oyunların düzenleneceğine il tertip komiteleri karar verir” (Resmi Gazete, 2013).

ğ) “Okul spor yarışmalarının her aşamasında kardeşlik, yardımlaşma, centilmenlik, kaynaşma ve hoşgörü değerleri öne çıkarılır. Öğrencilerin bulunduğu ilin tarihi, kültürel değerleri hakkında bilgi edinmesi ve gezi etkinliklerinin düzenlenmesi imkanlar dahilinde sağlanır. Bu faaliyetler tertip komitesi tarafından gerçekleştirilir. İlgili mevzuat çerçevesinde kamu kurumu ve kuruluşları ile özel kuruluşlardan destek sağlanır” (Resmî Gazete, 2013).

k) “Okullar arası spor yarışmalarında görevlendiren idareci, antrenör ve sporcu öğrenciler kurumlarınca yarışma sürecinde görevli izinli sayılırlar” (Resmî Gazete, 2013).

o) “Genel Müdürlük, spor branşlarının gelişimi için gerekli önlemi alır, hangi spor branşlarının yapılacağına ve ne şekilde uygulanacağına karar verir” (Resmî Gazete, 2013).

Madde 8- (1) “Okul Spor yarışmalarına katılacak olan öğrencilerin kategori, yaş ve terfi bilgileri ilgili spor dalının teknik açıklamalarında belirtilir” (Resmî Gazete, 2013).

Madde 10- (1) “İl tertip komitelerince uygun görülmesi koşuluyla, fiziki görünüşleri nedeniyle yaşlılarından büyük gösteren öğrencilerin il tertip komitelerince istenmesi halinde hastanelerden alınacak yaş tespit raporu ile kendi okuduğu kademedeki bir üst yaş kategorisine terfisi yapılır” (Resmî Gazete, 2013).

Madde 15 – (1) “Sporcu öğrenci lisansları, okul müdürlüğünce Okul Sporları Bilgi Yönetim Sistemi üzerinden düzenlenir” (Resmî Gazete, 2013).

Madde 20 – (1) “Bu yönetmelik kapsamında yapılan yarışmalarda verilecek kupa, madalya, başarı ve katılım belgeleri ilgili branşın özellikleri dikkate alınarak her yıl Genel Müdürlükçe belirlenir” (Resmî Gazete, 2013).

Madde 27 – (1) “Millî Eğitim Bakanlığı ile Gençlik ve Spor Bakanlığı Spor Genel Müdürlüğünce hazırlanan bu yönetmelik koordinasyon ve iş birliği çerçevesinde uygulanır” (Resmî Gazete, 2013).

Madde 28- (1) “Bu yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer” (Resmî Gazete, 2013).

Madde 29- (1) “Bu yönetmelik hükümlerini Spor Genel Müdürü yürütür” (Resmî Gazete, 2013).

2.12. Alan İle İlgili Yapılmış Çalışmalar

2.12.1. Yurtiçinde yapılmış çalışmalar

Güven (1996) 12-16 yaş gurubu sporcuların müsabaka motivasyonu ve antrenör davranışları konusunda karşılaştıkları bazı sorunlar isimli çalışmasında, sporcular müsabakalara çıkarken genellikle olumlu fikirleri içine alan cümlelerle güdülendiklerini ifade etmiştir. Aynı çalışmada, hocaların %55 oranında yarışma başlamadan bireylere “mutlaka kazanmalısın” biçiminde telkinlerde bulunup sporcuları motive ettiklerini, antrenörlerin %50,83’ünde müsabakayı başarısız bireylere yanlışlarını ve daha fazla antrenman yapmalarını gerekli olduğu belirtmiştir.

Sönmez (1995) “Elit Atletlerde Kişilik Özellikleri ve Kaygı Durumlarının Araştırılması” adlı araştırmasında, profesyonel atletlerin kişiliklerin değişkenleri incelemiş ya da atletlerin performansına sonucunu araştırmış ve kaygı davranışlarını pozitif ya da negatif durumunu performanslarına tesirini incelemiştir, normal seviyedeki kaygının atletin performansını değiştirmedeğini kanaatine varmıştır.

Performans sporunda başarı ve başarısızlığı etkileyen psikolojik faktörleri inceleyen Yazıcı, araştırmasında gruptaki aidiyetin oluşturulması için gerek işine sadakat gerek çevresel sadakat ve gerekse üyelerin zafer isteği grup performansı üstünde çok etkili temel faktörler olduğunu belirtmiştir. (Yazıcı, 1998).

“Türkiye profesyonel 1, 2, 3. ligi ve amatör takımların başarı motivasyonu farklılıkları ve sportif tecrübe dağılımları” adlı araştırmasında Aslan, profesyonel sporcuların spor yeteneklerinin amatör sporcularınkinden daha fazla çıktığını belirtmiş ve bu doğrultuda profesyonel sporcuların hedefe ulaşma ve hedeften uzaklaşma, zoru öne çıkarma güdüsü amatör sporculardan çok fazla performansa ulaştıklarını savunmuştur (Aslan, 2000).

Spora özgü başarı motivasyonu ile psikolojik ve yapısal özellikler arasındaki ilişkiyi inceleyen Aktop, başarı güdülenmesinin göstergesi olan başarı gereksinimi ve başarılı olma güdüsü ile benlik saygısı arasında korelasyonu keşfetmiştir. Pozitif kişilik statüsü olan kişilerde, mücadelenin olduğu sportif etkinliklere bulunma eğiliminin olduğunu, kendine güven duygusunun en üst seviyede olduğu bireylerde daha çok başarı yönelimi olacağını ortaya koymuştur. Yüksek performansı yakalamanın ise başarı

gereksinimi, güç gösterme güdüsü ve başarılı olma güdüsünün önemli kişilik özelliği olduğunu ortaya koymuştur (Aktop, 2002).

“Amerikan Futbolu Sporcularında Sporda Güdülenme Ölçeğinin Geliştirilmesi” üzerindeki çalışmasında Erdem, çalışmasında Amerikan futbolu oyuncuların motivasyon tarzı ve seviyelerinin ölçülmesi maksadı taşıdığını belirtmiştir. Aynı çalışmada Amerikan futbolu oyuncularının içsel motivasyonlarının dışsal motivasyonlarına karşı yüksek çıktığı saptamıştır. Sosyal etkenler kişinin Amerikan futboluna dahilinde çok küçük bir yer kaplar. (Erdem, 2008).

Futbolcu-antrenör iletişiminin farklı statülerdeki futbolcuların başarı motivasyonu ile ilişkisini inceleyen Abakay, araştırmasında Türkiye Futbol Federasyonu Ankara Bölgesinden amatör ve profesyonel liglerde oynayan futbolcular ile rasgele seçim (random) metodu uygulayarak gönüllü olan 776 birey ile mülakat gerçekleştirmiştir. İncelemede bilgi kaydeden gereçler olarak; “Futbolda Antrenör İletişim Ölçeği (FAİÖ)” ve “Spora Özgü Başarı Motivasyonu Ölçeği (SÖBMÖ)” uygulanmıştır. Araştırmada, profesyonel ve amatör sporcuların, başarı güdülemesi düşük düzeyde elde ettikleri dereceleri ve hocalarla olan diyalog seviyesinin konum değişkenliği bakımından farklılaştığını belirtmiştir ve diyalog ve başarı güdülemesi ölçeklerinden elde edilen sonuç öğrenim durumu, spor yapma yılı, medeni durumu, aynı çalıştırıcı ile antrenman süresi gibi hipotezlere değiştiği ifade edilmiştir (Abakay, 2010).

Aktaş ve arkadaşları, profesyonel basketbolcularda spora özgü başarı motivasyon seviyesinin cinsiyetler bakımından mukayese üstüne yaptıkları çalışmada, basketbol oyunu ile profesyonel oyuncuların, spora özgü başarı motivasyonu düzeylerinde bireyler bakımından değişiklik gösterip göstermediğini saptamaya çalışmışlardır. Araştırma sonucunda erkek basketbol oyuncuların güç gösterme güdüsü sonuçları bayan basketbol oyuncuların sonuçlarından çok büyük çıkmıştır. Hedefe ulaşma motivesine göre bayların hedefe ulaşma motive değerleri, bayanların değerlerinden daha küçük çıkmıştır (Aktaş vd. 2006).

2.12.2. Yurtdışında yapılmış araştırmalar

İçsel motivasyon ve egzersize katılım ile ilgili bir çalışma yapan Ryan ve arkadaşları; çalışmalarında, sportif etkinliklerde için içsel motivasyonun dışsal motivasyona oranla önemli bir fark olup olmadığını ve içsel motivasyonun zaman

içerisinde antrenmana dahil olmayı tesir edip etmediğini araştırmışlardır. Bu doğrultuda iki değişik çalışma yapılmıştır. Birinci araştırmada Sportif etkinlikleri Ölçmek için Motivasyon (MPAM) ölçeği 40 birey üzerinde denenmiş ve diğer araştırmada bu ölçek daha geliştirilmiş, sportif etkinlikler önlem için Motivasyon-Gözden Geçir (MPAM-P) Ölçeği 155 bireye üzerinde denenmiştir. Özetle etkinlik ve eğlence gibi içsel motivasyonlar dahil olma öne çıksa da bayanlarda fiziksel görüntü ve beden algısı gibi dış motivasyonların daha önem arz ettiği ortaya çıkmıştır (Ryan, Frederick, Lepes, Rubio ve Sheldon 1997).

Fontana, yapmış olduğu bir araştırmada, profesyonel ve amatör futbol oyuncularının dört farklı egzersiz yoğunluğunda karar verme performanslarını araştırmıştır. 16 profesyonel ve 16 amatör erkek futbol oyuncusu bu çalışmada bulunmuştur ve çalışmaya katılan oyunculara her egzersiz yoğunluğunda yedi karar verme sorusu sorulmuştur. Yapılan çalışmada, egzersizin karar verme doğruluğunu değiştirmedini, ama profesyonel ve amatör sporcular arasında bir fark olduğu belirtmiştir. (Fontana, 2007).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli

Çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Geçmişte veya günümüzde meydana gelen bir olayı, olduğu biçimde betimlemeyi hedefleyen araştırma yaklaşımlarına tarama modelleri denir. Çalışmalara konu olacak durum, kişi veya nesne mevcut şartları göz önüne alınarak, oldukları şekilde tanımlanır. Bunları, farklı gösterme veya etkileme gayreti oluşturulmaz. (Karasar, 2014).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni, Gaziantep ilinde 2018/2019 eğitim öğretim yılında okul sporlarına katılan ortaöğretim öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemini, 2018-2019 eğitim öğretim yılında Gaziantep ilindeki çeşitli okullardan 241 öğrenciden oluşmaktadır.

3.3. Veri Toplama Teknikleri

3.3.1. Uygulama

Gaziantep ilinde araştırmanın uygulanacağı ortaöğretim kurumları rastgele örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Okullarda, 2018-2019 eğitim öğretim yılında okul sporlarına katılan sporculara, araştırmacı aracılığıyla “Spora Katılım Motivasyonu Ölçeği” ve “Spora Özgü Başarı Motivasyonu Ölçeği” uygulanmıştır.

Araştırmacı, okul sporlarına katılan öğrencilere, çalışma ve ölçek hakkında bilgi vermiş, ölçekler doldurtularak toplanmıştır. Toplam 266 ölçek doldurulmuş, hatalı doldurulduğu belirlenen 25 ölçek araştırmaya dahil edilmemiştir.

3.3.2. Spora katılım motivasyonu ölçeği

Gill, Gross ve Huddleston (1983) tarafından geliştirilen, “Spora Katılım Motivasyonu Ölçeği”, bireyin spora katılım sebeplerinden oluşan, 30 maddeden ve “Beceri Geliştirme, Takım Üyeliği/Ruhu, Eğlence, Arkadaşlık, Başarı/Statü, Enerji

Harcama, Hareket/Aktif Olma ve Yarışma” sekiz alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçek “Çok Önemli (1)”, “Az Önemli (2)” ve “Hiç Önemli Değil (3)” halinde 3’lü likertten oluşmaktadır. Ölçekten alınan puanların düşük olması, spora katılım güdüsünün yüksek olduğu, puanların yüksek olması güdünün düşük olduğu anlamına gelmektedir. Ölçeğin Cronbach’s alfa katsayısı, alt boyutlarda .78 “Başarı/Statü” ile .30 “Arkadaşlık” arasında tespit edilmiştir. Participation Motivation Questionnaire (PMQ)’nun test-tekrar test yöntemi aracılığıyla, güvenilirlik puanı .68 olarak belirlenmiştir.

Ölçek, 1993 yılında Çelebi tarafından Türkçeye çevrilerek güvenilirlik katsayısı .91 olarak belirlenmiştir. Yaz okulunda Oyar, Aşçı, Çelebi ve Mülazımoğlu (2001) tarafından ölçeğin, geçerlik-güvenirlik çalışması gerçekleştirilmiş ve ölçekte 8 alt boyut belirlenmiştir. Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı, alt boyutlarda .61 “Beceri Gelişimi” ile .78 “Başarı/Statü” arasında belirlenmiştir. Tüm ölçek, iç tutarlılık kat sayısı ise .86 olarak belirlenmiştir.

Araştırmamızda da “Spora Katılım Motivasyonu Ölçeği” cronbach alfa güvenilirlik katsayısı .86 olarak bulunmuştur.

3.2.3. Spora özgü başarı motivasyon ölçeği

Willis (1982) tarafından geliştirilmiş, “Spora Özgü Başarı Motivasyonu Ölçeği (SÖBMÖ)” toplam 40 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte, “hiçbir zaman”, “çok az”, “bazen”, “oldukça fazla” ve “her zaman” halinde, beşli likert kullanılmıştır. Ölçekte, Güç “Gösterme Güdüsü (GGG)” 12, “Başarılı Olma Güdüsü (BOG)” 17 ve “Başarısızlıktan Kaçınma Güdüsü (BKG)” 11 madde ile belirlenmeye çalışılmıştır (Tiryaki ve Gödelek, 1997).

996 üniversite ve lise öğrencisi üzerinde gerçekleştirilen, geçerlik ve güvenilirlik çalışmasında, 3 alt boyut belirlenmiş ve alfa güvenilirlik katsayısı .76 ile .78 aralığında, test tekrar güvenilirlik katsayısı da .69 ile .75 aralığında tespit edilmiştir. Ölçeğin, Türk sporcular üzerindeki uyarılama çalışması ise Tiryaki ve Gödelek (1997) tarafından gerçekleştirilmiştir. Güvenirlik analizlerinde, alfa katsayısı, “Güç Gösterme Güdüsü” alt boyutunda .81, “Başarıya Yaklaşma” alt boyutunda .82 ve “Başarısızlıktan Kaçınma” alt boyutunda .80 olarak belirlenmiştir (Tiryaki, 1997).

Araştırmamız da ise “Spora Özgü Başarı Motivasyonu Ölçeği” cronbach alfa güvenilirlik katsayısı .84 olarak bulunmuştur.

3.4. Verilerin Analizi

Verilerin analizleri, SPSS ve Excel programları kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Verilerin normallik testleri, Shapiro-Wilk testi aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Normal dağılan verilerde $p>0,05$), bağımsız örneklem T Testi, ANOVA testi ve grup içi karşılaştırmalarda Tukey testi kullanılmıştır. Normal dağılmayan verilerde ($p<0,05$) ise “Mann Whitney-U” testi, “Kruskal Wallis” testi ve grup içi karşılaştırmalarda tekrar “Mann Whitney-U” testi kullanılmıştır. Analizler, $\alpha=0,05$ anlamlılık seviyesinde uygulanmıştır.

Tablo 3.1. Shapiro-Wilk normallik testi sonuçları

	Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.
Spora Katılım Güdüsü Ölçeği			
Başarı/Statü	,786	241	,000
Fiziksel Uygunluk/Enerji Harcama	,865	241	,000
Takım Üyeliği/Ruhu	,804	241	,000
Arkadaş	,870	241	,000
Eğlence	,813	241	,000
Yarışma	,733	241	,000
Beceri Gelişimi	,596	241	,000
Hareket/Aktif Olma	,780	241	,000
Spora Özgü Başarı Motivasyon Ölçeği			
Güç Gösterme Güdüsü	,993	241	,262
Başarıya Yaklaşma Güdüsü	,990	241	,091
Başarısızlıktan Kaçınma Güdüsü	,993	241	,271

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR ve YORUM

Okul sporlarına katılan lise öğrencilerinin spora katılım güdülerini ve spora özgü başarı motivasyon durumlarını cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi, spor türü ve aile gelir düzeyi bakımından karşılaştırmasını amaçlayan bu araştırmanın evrenini Gaziantep İlinde 2018-2019 eğitim öğretim yılında okul sporlarına katılan lise öğrencileri oluşturmaktadır. Gerçekleştirilen hesaplamalar ile evreni temsil eden toplam 241 sporcuya (148 Erkek, 93 Kız) ölçekler öğrenim gördükleri okulda uygulanmıştır. Araştırmaya gönüllük esasına göre katılan sporcuların cinsiyet, yaş ve spor türüne göre dağılımları tablo 4.1. ve 4.2. de verilmiştir.

Tablo 4.1. Yaş ve cinsiyete göre öğrencilerin dağılımları

		Cinsiyet			
		Kız		Erkek	
		N	%	N	%
Yaş	14	9	9,7%	14	9,5%
	15	44	47,3%	31	20,9%
	16	26	28,0%	35	23,6%
	17	8	8,6%	51	34,5%
	18	6	6,5%	17	11,5%
	Toplam	93	100,0%	148	100,0%

Tablo 4.2. Spor türüne göre öğrencilerin dağılımları

		Spor Türü			
		Takım Sporları		Bireysel Sporlar	
		N	%	N	%
Cinsiyet	Kız	74	37,8%	19	42,2%
	Erkek	122	62,2%	26	57,8%
	Toplam	196	100,0%	45	100,0%

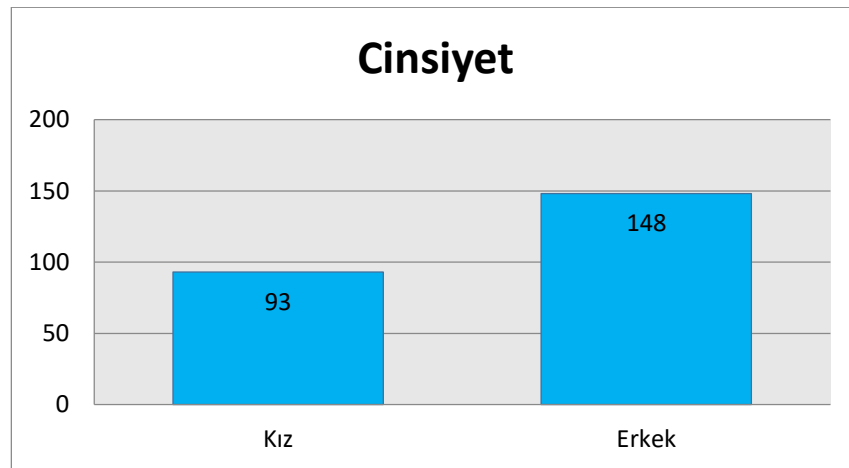
4.1. Spora Katılım Motivasyonu

4.1.1. Hipotez 1: Cinsiyet

Çalışmada yer alan erkek ve kız öğrencilerin, “Spora Katılım Güdüsü Ölçeğinden” aldıkları skorlar tablo 4.3.’ te gösterilmiştir.

Tablo 4.3. Cinsiyete göre spora katılım güdüsü ölçeği alt boyutlarından alınan skorlar

	Cinsiyet	N	Ort.	S.S.
Başarı/Statü	Kız	93	1,25	0,26
	Erkek	148	1,25	0,34
	Toplam	241	1,25	0,31
Fiziksel Uygunluk/Enerji Harcama	Kız	93	1,34	0,26
	Erkek	148	1,31	0,34
	Toplam	241	1,32	0,31
Takım Üyeliği/Ruhu	Kız	93	1,44	0,45
	Erkek	148	1,30	0,39
	Toplam	241	1,35	0,42
Arkadaş	Kız	93	1,57	0,50
	Erkek	148	1,43	0,44
	Toplam	241	1,48	0,47
Eğlence	Kız	93	1,31	0,36
	Erkek	148	1,29	0,34
	Toplam	241	1,30	0,34
Yarışma	Kız	93	1,32	0,43
	Erkek	148	1,28	0,40
	Toplam	241	1,30	0,41
Beceri Gelişimi	Kız	93	1,14	0,24
	Erkek	148	1,14	0,28
	Toplam	241	1,14	0,26
Hareket/Aktif Olma	Kız	93	1,34	0,34
	Erkek	148	1,29	0,41
	Toplam	241	1,31	0,38

Şekil 4.1. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyete göre dağılımları

Tablo 4.4. Cinsiyete ilişkin istatistik sonuçları

	Cinsiyet	Sıra Ort.	Sıra Top.	Mann-Whitney U	Z	P
Başarı/Statü	Kız	126,16	11732,50	6402,500	-0,959	0,338
	Erkek	117,76	17428,50			
Fiziksel Uygunluk/Enerji Harcama	Kız	131,11	12193,00	5942,000	-1,835	0,067
	Erkek	114,65	16968,00			
Takım Üyeliği/Ruhu	Kız	135,61	12611,50	5523,500	-2,715	0,007*
	Erkek	111,82	16549,50			
Arkadaş	Kız	132,40	12313,00	5822,000	-2,076	0,038**
	Erkek	113,84	16848,00			
Eğlence	Kız	122,74	11415,00	6720,000	-0,323	0,747
	Erkek	119,91	17746,00			
Yarışma	Kız	125,80	11699,50	6435,500	-0,927	0,354
	Erkek	117,98	17461,50			
Beceri Gelişimi	Kız	124,16	11547,00	6588,000	-0,700	0,484
	Erkek	119,01	17614,00			
Hareket/Aktif Olma	Kız	131,69	12247,00	5888,000	-2,025	0,043**
	Erkek	114,28	16914,00			

Araştırmaya katılan kız ve erkek öğrencilerin, “Spora Katılım Güdüsü Ölçeğinden” aldıkları skorların kıyaslanmasında, bağımsız iki grup için “Mann Whitney-U” testi kullanılmıştır. Test sonuçları erkek ve kız öğrencilerin, “takım üyeliği/ruhu, arkadaş ve hareket/aktif olma” alt boyutlarındaki puanlarında anlamlı bir fark tespit edilmiştir ($p < 0.05$). “Başarı/statü, fiziksel uygunluk/enerji harcama, eğlence, yarışma ve beceri gelişimi” alt boyutlarında erkek ve kız öğrencilerin puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p > 0.05$).

Erkek öğrencilerin “takım üyeliği/ruhu, arkadaş ve hareket/aktif olma” alt boyutlarındaki puanlarının, kız öğrencilere göre daha düşük olduğu belirlenmiştir. Spora Katılım Güdüsü Ölçeğinden alınan puanların düşük olması, yüksek güdü anlamına gelmektedir. Bu nedenle erkek öğrencilerin “takım üyeliği/ruhu, arkadaş ve hareket/aktif olma” güdülerinin kız öğrencilere kıyasla daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

4.1.2. Hipotez 2: Yaş

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaşlarına göre “Spora Katılım Güdüsü Ölçeğinden” aldıkları skorlar tablo 4.5.’ te gösterilmiştir.

Tablo 4.5. Yaşa göre spora katılım güdüsü ölçeği alt boyutlarından alınan skorlar

	Yaş	N	Ort.	S.S.
Başarı/Statü	14	23	1,27	0,39
	15	75	1,23	0,26
	16	61	1,26	0,31
	17	59	1,26	0,36
	18	23	1,24	0,29
	Toplam	241	1,25	0,31
Fiziksel Uygunluk/Enerji Harcama	14	23	1,39	0,36
	15	75	1,31	0,26
	16	61	1,30	0,33
	17	59	1,33	0,32
	18	23	1,27	0,36
	Toplam	241	1,32	0,31
Takım Üyeliği/Ruhu	14	23	1,28	0,45
	15	75	1,31	0,36
	16	61	1,40	0,45
	17	59	1,37	0,43
	18	23	1,36	0,47
	Toplam	241	1,35	0,42
Arkadaş	14	23	1,36	0,33
	15	75	1,50	0,49
	16	61	1,60	0,49
	17	59	1,41	0,40
	18	23	1,42	0,53
	Toplam	241	1,48	0,47
Eğlence	14	23	1,27	0,35
	15	75	1,34	0,38
	16	61	1,25	0,30
	17	59	1,34	0,33
	18	23	1,21	0,33
	Toplam	241	1,30	0,34
Yarışma	14	23	1,32	0,37
	15	75	1,34	0,48
	16	61	1,25	0,35
	17	59	1,28	0,37
	18	23	1,30	0,52
	Toplam	241	1,30	0,41
Beceri Gelişimi	14	23	1,09	0,18
	15	75	1,11	0,21
	16	61	1,11	0,23
	17	59	1,21	0,34
	18	23	1,20	0,31
	Toplam	241	1,14	0,26
Hareket/Aktif Olma	14	23	1,25	0,32
	15	75	1,28	0,30
	16	61	1,27	0,37
	17	59	1,37	0,47
	18	23	1,38	0,43
	Toplam	241	1,31	0,38

Tablo 4.6. Yaşa ilişkin istatistik sonuçları

	Yaş	Sıra Ort.	Ki-Kare	P
Başarı/Statü	14	115,57	0,295	0,990
	15	122,04		
	16	123,36		
	17	119,22		
	18	121,35		
Fiziksel Uygunluk/Enerji Harcama	14	134,09	3,184	0,528
	15	124,60		
	16	115,22		
	17	124,14		
	18	103,43		
Takım Üyeliği/Ruhu	14	108,33	1,702	0,790
	15	118,05		
	16	127,60		
	17	123,56		
	18	119,22		
Arkadaş	14	107,57	6,795	0,147
	15	122,01		
	16	138,18		
	17	112,85		
	18	106,48		
Eğlence	14	115,22	5,682	0,224
	15	127,24		
	16	113,52		
	17	131,67		
	18	98,91		
Yarışma	14	128,89	1,269	0,867
	15	125,19		
	16	116,42		
	17	119,97		
	18	114,22		
Beceri Gelişimi	14	111,13	6,154	0,188
	15	115,91		
	16	114,75		
	17	131,58		
	18	136,89		
Hareket/Aktif Olma	14	112,17	2,247	0,690
	15	123,01		
	16	113,52		
	17	125,22		
	18	132,28		

Araştırmaya katılan farklı yaşlardaki öğrencilerin, “Spora Katılım Güdüsü Ölçeği” alt boyutlarından elde ettikleri değerlerin karşılaştırılmasında “Kruskal Wallis Testi” kullanılmıştır. Test sonuçlarına göre, “başarı/statü, fiziksel uygunluk/enerji harcama, takım üyeliği/ruhu, arkadaş, eğlence, yarışma, beceri gelişimi ve hareket/aktif olma” alt boyutlarında herhangi bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

4.1.3. Hipotez 3: Sınıf Düzeyi

Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf düzeyine göre “Spora Katılım Güdüsü Ölçeğinden” aldıkları skorlar tablo 4.7.’ te gösterilmiştir.

Tablo 4.7. Sınıf düzeyine göre spora katılım güdüsü ölçeği alt boyutlarından alınan skorlar

	Şube	N	Ort.	S.S.
Başarı/Statü	9. Sınıf	72	1,26	0,33
	10. Sınıf	82	1,26	0,29
	11. Sınıf	60	1,23	0,29
	12. Sınıf	27	1,24	0,39
	Toplam	241	1,25	0,31
Fiziksel Uygunluk/Enerji Harcama	9. Sınıf	72	1,37	0,31
	10. Sınıf	82	1,28	0,28
	11. Sınıf	60	1,34	0,33
	12. Sınıf	27	1,28	0,39
	Toplam	241	1,32	0,31
Takım Üyeliği/Ruhu	9. Sınıf	72	1,32	0,42
	10. Sınıf	82	1,43	0,46
	11. Sınıf	60	1,35	0,38
	12. Sınıf	27	1,19	0,36
	Toplam	241	1,35	0,42
Arkadaş	9. Sınıf	72	1,49	0,42
	10. Sınıf	82	1,54	0,54
	11. Sınıf	60	1,47	0,46
	12. Sınıf	27	1,30	0,30
	Toplam	241	1,48	0,47
Eğlence	9. Sınıf	72	1,34	0,40
	10. Sınıf	82	1,26	0,30
	11. Sınıf	60	1,27	0,31
	12. Sınıf	27	1,39	0,37
	Toplam	241	1,30	0,34
Yarışma	9. Sınıf	72	1,31	0,46
	10. Sınıf	82	1,32	0,39
	11. Sınıf	60	1,28	0,39
	12. Sınıf	27	1,21	0,44
	Toplam	241	1,30	0,41
Beceri Gelişimi	9. Sınıf	72	1,12	0,21
	10. Sınıf	82	1,10	0,21
	11. Sınıf	60	1,21	0,33
	12. Sınıf	27	1,20	0,35
	Toplam	241	1,14	0,26
Hareket/Aktif Olma	9. Sınıf	72	1,28	0,31
	10. Sınıf	82	1,30	0,40
	11. Sınıf	60	1,32	0,38
	12. Sınıf	27	1,40	0,50
	Toplam	241	1,31	0,38

Tablo 4.8. Sınıf düzeyine ilişkin istatistik sonuçları

	Şube	Sıra Ort.	Ki-Kare	P	Fark
Başarı/Statü	9. Sınıf	123,76	2,050	0,562	p>0,05
	10. Sınıf	126,07			
	11. Sınıf	117,14			
	12. Sınıf	106,81			
Fiziksel Uygunluk/Enerji Harcama	9. Sınıf	133,22	5,215	0,157	p>0,05
	10. Sınıf	112,91			
	11. Sınıf	124,67			
	12. Sınıf	104,85			
Takım Üyeliği/Ruhu	9. Sınıf	116,17	9,605	0,022**	9.Sınıf-12.Sınıf
	10. Sınıf	133,57			10.Sınıf-12.Sınıf
	11. Sınıf	123,83			11.Sınıf-12.Sınıf
	12. Sınıf	89,39			
Arkadaş	9. Sınıf	125,07	4,339	0,227	p>0,05
	10. Sınıf	126,55			
	11. Sınıf	119,47			
	12. Sınıf	96,70			
Eğlence	9. Sınıf	124,97	3,136	0,371	p>0,05
	10. Sınıf	114,79			
	11. Sınıf	116,76			
	12. Sınıf	138,69			
Yarışma	9. Sınıf	119,73	3,892	0,273	p>0,05
	10. Sınıf	129,02			
	11. Sınıf	120,39			
	12. Sınıf	101,39			
Beceri Gelişimi	9. Sınıf	118,25	4,597	0,204	p>0,05
	10. Sınıf	113,10			
	11. Sınıf	131,98			
	12. Sınıf	127,93			
Hareket/Aktif Olma	9. Sınıf	121,64	0,686	0,877	p>0,05
	10. Sınıf	117,32			
	11. Sınıf	121,66			
	12. Sınıf	129,00			

Araştırmaya katılan farklı sınıftaki öğrencilerin, “Spora Katılım Güdüsü Ölçeği” alt boyutlarından aldıkları skorların kıyaslanmasında, “Kruskal Wallis Testi” kullanılmıştır. Test sonuçlarına göre, “takım üyeliği/ruhu” alt boyutunda gruplar arasında, anlamlı bir fark belirlenmiştir ($p<0,05$). Grup içindeki farkın yönünü belirlemek için “Mann Whitney U” testi uygulanmıştır. 12.sınıf öğrencileri ile 9.sınıf, 10.sınıf ve 11.sınıf öğrencileri arasında, anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$). “Başarı/statü, fiziksel uygunluk/enerji harcama, arkadaş, eğlence, yarışma ve beceri gelişimi ve

hareket/aktif olma” alt boyutlarında ise farklı sınıftaki öğrencilerin puanları arasında herhangi bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$).

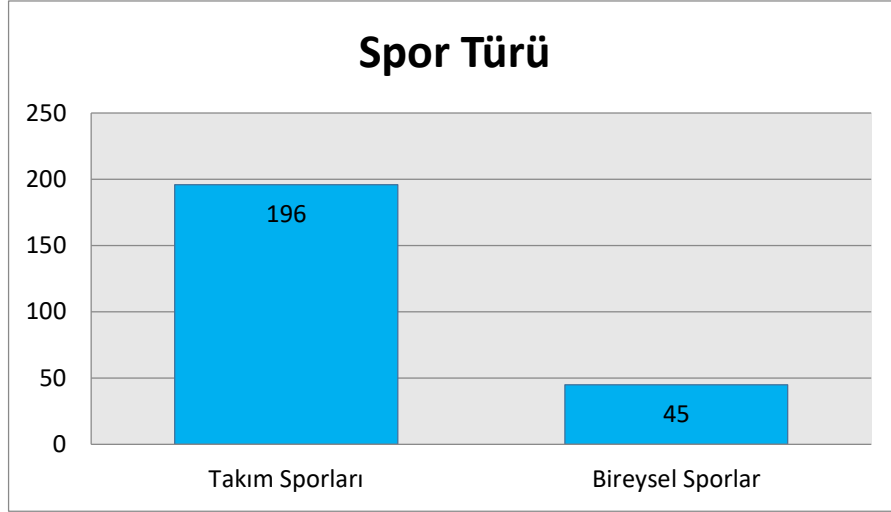
12.sınıf öğrencilerinin, takım üyeliği/ruhu alt boyutu puanlarının 9.sınıf, 10.sınıf ve 11.sınıf öğrencilerden daha düşük gerçekleştiği belirlenmiştir. “Spora Katılım Güdüsü Ölçeğinden” alınan puanların düşük olması, yüksek güdü anlamına gelmektedir. Bu nedenle 12.sınıf öğrencilerin, “takım üyeliği/ruhu” güdülerinin 9.sınıf, 10.sınıf ve 11.sınıf öğrencilerine kıyasla daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

4.1.4. Hipotez 4: Spor türü

Araştırmaya katılan öğrencilerin spor türüne göre “Spora Katılım Güdüsü Ölçeğinden” aldıkları skorlar tablo 4.9.’ te gösterilmiştir.

Tablo 4.9. Spor türüne göre spora katılım güdüsü ölçeği alt boyutlarından alınan skorlar

	Cinsiyet	N	Ort.	S.S.
Başarı/Statü	Takım Sporları	196	1,25	0,32
	Bireysel Sporlar	45	1,24	0,29
	Toplam	241	1,25	0,31
Fiziksel Uygunluk/Enerji Harcama	Takım Sporları	196	1,32	0,31
	Bireysel Sporlar	45	1,30	0,31
	Toplam	241	1,32	0,31
Takım Üyeliği/Ruhu	Takım Sporları	196	1,32	0,39
	Bireysel Sporlar	45	1,49	0,52
	Toplam	241	1,35	0,42
Arkadaş	Takım Sporları	196	1,47	0,46
	Bireysel Sporlar	45	1,53	0,49
	Toplam	241	1,48	0,47
Eğlence	Takım Sporları	196	1,30	0,36
	Bireysel Sporlar	45	1,29	0,29
	Toplam	241	1,30	0,34
Yarışma	Takım Sporları	196	1,29	0,41
	Bireysel Sporlar	45	1,34	0,42
	Toplam	241	1,30	0,41
Beceri Gelişimi	Takım Sporları	196	1,13	0,25
	Bireysel Sporlar	45	1,18	0,31
	Toplam	241	1,14	0,26
Hareket/Aktif Olma	Takım Sporları	196	1,30	0,38
	Bireysel Sporlar	45	1,36	0,37
	Toplam	241	1,31	0,38

Şekil 4.2. Çalışmada yer alan öğrencilerin spor türüne göre dağılımı

Tablo 4.10. Spor türüne ilişkin istatistik sonuçları

	Spor Türü	Sıra Ort.	Sıra Top.	Mann-	Z	P
Başarı/Statü	Takım Sporları	120,61	23639,00	4333,000	-0,192	0,847
	Bireysel Sporlar	122,71	5522,00			
Fiziksel Uygunluk/Enerji Harcama	Takım Sporları	122,00	23912,50	4213,500	-0,479	0,632
	Bireysel Sporlar	116,63	5248,50			
Takım Üyeliği/Ruhu	Takım Sporları	116,96	22924,00	3618,000	-1,977	0,047**
	Bireysel Sporlar	138,60	6237,00			
Arkadaş	Takım Sporları	119,75	23471,00	4165,000	-0,600	0,549
	Bireysel Sporlar	126,44	5690,00			
Eğlence	Takım Sporları	120,41	23601,00	4295,000	-0,286	0,775
	Bireysel Sporlar	123,56	5560,00			
Yarışma	Takım Sporları	118,90	23303,50	3997,500	-1,070	0,284
	Bireysel Sporlar	130,17	5857,50			
Beceri Gelişimi	Takım Sporları	120,00	23520,00	4214,000	-0,583	0,560
	Bireysel Sporlar	125,36	5641,00			
Hareket/Aktif Olma	Takım Sporları	118,12	23151,50	3845,500	-1,437	0,151
	Bireysel Sporlar	133,54	6009,50			

Araştırmaya katılan takım ve bireysel sporlardaki öğrencilerin, “Spora Katılım Güdüsü Ölçeğinden” aldıkları skorların kıyaslanmasında, bağımsız iki grup için “Mann Whitney-U” testi kullanılmıştır. Test sonuçları takım ve bireysel sporlardaki öğrencilerin, “takım üyeliği/ruhu” alt boyutundaki puanlarında, anlamlı bir fark tespit edilmiştir ($p < 0.05$). “Başarı/statü, fiziksel uygunluk/enerji harcama, arkadaş, eğlence, yarışma ve beceri gelişimi ve hareket/aktif olma” alt boyutlarında ise takım ve bireysel sporlardaki öğrencilerin puanları arasında, anlamlı fark bulunmamıştır ($p > 0.05$).

Takım sporlarındaki öğrencilerin “takım üyeliği/ruhu” alt boyutundaki puanlarının, bireysel sporlardaki öğrencilere göre daha düşük olduğu belirlenmiştir. “Spora Katılım Güdüsü Ölçeğinden” alınan puanların düşük olması, yüksek güdü anlamına gelmektedir. Bu nedenle takım sporlarındaki öğrencilerin, “takım üyeliği/ruhu” güdülerinin bireysel sporlardaki öğrencilere kıyasla daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

4.1.5. Hipotez 5: Gelir düzeyi

Araştırmaya katılan öğrencilerin spor türüne göre “Spora Katılım Güdüsü Ölçeğinden” aldıkları skorlar tablo 4.11.’ te gösterilmiştir.

Tablo 4.11. Gelir düzeyine göre spora katılım güdüsü ölçeği alt boyutlarından alınan skorlar

	Gelir Düzeyi	N	Ort.	S.S.
Başarı/Statü	0-1999 TL	117	1,24	0,29
	2000-3999 TL	92	1,26	0,36
	4000 TL ve üstü	32	1,28	0,25
	Toplam	241	1,25	0,31
Fiziksel Uygunluk/Enerji Harcama	0-1999 TL	117	1,30	0,30
	2000-3999 TL	92	1,33	0,35
	4000 TL ve üstü	32	1,37	0,25
	Toplam	241	1,32	0,31
Takım Üyeliği/Ruhu	0-1999 TL	117	1,34	0,41
	2000-3999 TL	92	1,35	0,44
	4000 TL ve üstü	32	1,40	0,42
	Toplam	241	1,35	0,42
Arkadaş	0-1999 TL	117	1,49	0,49
	2000-3999 TL	92	1,46	0,43
	4000 TL ve üstü	32	1,52	0,46
	Toplam	241	1,48	0,47
Eğlence	0-1999 TL	117	1,27	0,34
	2000-3999 TL	92	1,31	0,34
	4000 TL ve üstü	32	1,38	0,37
	Toplam	241	1,30	0,34
Yarışma	0-1999 TL	117	1,28	0,41
	2000-3999 TL	92	1,30	0,40
	4000 TL ve üstü	32	1,34	0,48
	Toplam	241	1,30	0,41
Beceri Gelişimi	0-1999 TL	117	1,13	0,27
	2000-3999 TL	92	1,14	0,27
	4000 TL ve üstü	32	1,17	0,25
	Toplam	241	1,14	0,26
Hareket/Aktif Olma	0-1999 TL	117	1,30	0,38
	2000-3999 TL	92	1,29	0,38
	4000 TL ve üstü	32	1,41	0,39
	Toplam	241	1,31	0,38

Tablo 4.12. Gelir düzeyine ilişkin istatistik sonuçları

	Gelir Düzeyi	Sıra Ort.	Ki-Kare	P
Başarı/Statü	0-1999 TL	119,23	1,713	0,425
	2000-3999 TL	118,30		
	4000 TL ve üstü	135,22		
Fiziksel Uygunluk/Enerji Harcama	0-1999 TL	117,38	2,586	0,274
	2000-3999 TL	119,42		
	4000 TL ve üstü	138,78		
Takım Üyeliği/Ruhu	0-1999 TL	119,40	0,669	0,716
	2000-3999 TL	119,94		
	4000 TL ve üstü	129,89		
Arkadaş	0-1999 TL	120,55	0,384	0,825
	2000-3999 TL	119,24		
	4000 TL ve üstü	127,72		
Eğlence	0-1999 TL	114,47	3,304	0,192
	2000-3999 TL	123,47		
	4000 TL ve üstü	137,78		
Yarışma	0-1999 TL	118,64	0,369	0,832
	2000-3999 TL	122,42		
	4000 TL ve üstü	125,55		
Beceri Gelişimi	0-1999 TL	117,59	1,365	0,505
	2000-3999 TL	122,13		
	4000 TL ve üstü	130,23		
Hareket/Aktif Olma	0-1999 TL	118,76	3,378	0,185
	2000-3999 TL	117,04		
	4000 TL ve üstü	140,55		

Araştırmaya katılan farklı gelir düzeyindeki öğrencilerin, “Spora Katılım Güdüsü Ölçeği” alt boyutlarından aldıkları skorların kıyaslanmasında, “Kruskal Wallis Testi” kullanılmıştır. Test sonuçlarına göre, “başarı/statü, fiziksel uygunluk/enerji harcama, takım üyeliği/ruhu, arkadaş, eğlence, yarışma, beceri gelişimi ve hareket/aktif olma” alt boyutlarında, anlamlı fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

4.2. Spora Özgü Başarı Motivasyonu

4.2.1. Hipotez 6: Cinsiyet

Tablo 4.13. Cinsiyete göre spora özgü başarı motivasyonu ölçeği t-testi sonuçları

Cinsiyet		N	Ort.	S.S.	T	P
Güç Gösterme Güdüsü	Kız	93	37,23	6,89	-1,347	0,179
	Erkek	148	38,46	6,95		
	Toplam	241	37,98	6,93		
Başarıya Yaklaşma Güdüsü	Kız	93	56,40	9,47	-1,968	0,049**
	Erkek	148	58,98	10,59		
	Toplam	241	57,98	10,23		
Başarısızlıktan Kaçınma Güdüsü	Kız	93	33,97	7,47	1,233	0,219
	Erkek	148	32,79	7,05		
	Toplam	241	33,24	7,22		

Araştırmaya katılan kız ve erkek öğrencilerin, “Spora Özgü Başarı Motivasyonu Ölçeğinden” aldıkları skorların kıyaslanmasında, iki grup için bağımsız örneklem t-testi kullanılmıştır. Test sonuçlarında, erkek ve kız öğrencilerin, başarıya yaklaşma güdüsü alt boyutu puanları arasında, anlamlı bir fark tespit edilmiştir ($p < 0.05$). “Güç gösterme güdüsü” ve “başarısızlıktan kaçınma güdüsü” alt boyutlarında ise erkek ve kız öğrencilerin puanları arasında, anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p > 0.05$). Bu sonuçlara göre, erkek öğrencilerin “başarıya yaklaşma güdüsü” alt boyutundaki puanları, kız öğrencilere kıyasla daha yüksek bulunmuştur.

4.2.2. Hipotez 7: Yaş

Tablo 4.14. Yaşa göre spora özgü başarı motivasyonu Anova testi sonuçları

Yaş	N	Ort.	S.S.	F	P	Fark	
Güç Gösterme Güdüsü	14 Yaş	23	37,65	6,62	1,284	0,277	p>0,05
	15 Yaş	75	39,05	6,45			
	16 Yaş	61	37,30	6,81			
	17 Yaş	59	38,36	6,68			
	18 Yaş	23	35,70	9,24			
	Toplam	241	37,98	6,93			
Başarıya Yaklaşma Güdüsü	14 Yaş	23	57,87	9,18	2,223	0,067	p>0,05
	15 Yaş	75	59,15	8,91			
	16 Yaş	61	56,05	11,01			
	17 Yaş	59	60,03	9,57			
	18 Yaş	23	54,17	13,30			
	Toplam	241	57,98	10,23			
Başarısızlıktan Kaçınma Güdüsü	14 Yaş	23	34,91	7,58	2,492	0,043**	15-16 Yaş
	15 Yaş	75	34,72	6,96			
	16 Yaş	61	31,34	7,12			
	17 Yaş	59	32,37	6,95			
	18 Yaş	23	34,04	7,72			
	Toplam	241	33,24	7,22			

Araştırmaya katılan farklı yaş gruplarındaki öğrencilerin, “Spora Özgü Başarı Motivasyonu Ölçeğinden” aldıkları skorların kıyaslanmasında, “Anova Testi” kullanılmıştır. Test sonuçları öğrencilerin, “başarısızlıktan kaçınma güdüsü” alt boyutu puanlarında, anlamlı bir fark tespit edilmiştir ($p<0.05$). “Güç gösterme güdüsü” ve “başarıya yaklaşma güdüsü” alt boyutlarında ise farklı yaş gruplarındaki öğrencilerin puanları arasında, herhangi bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$). Bu sonuçlara göre, 15 yaşındaki öğrencilerin “başarısızlıktan kaçınma güdüsü” alt boyutundaki puanları, 16 yaşındaki öğrencilere kıyasla daha yüksek bulunmuştur.

4.2.3. Hipotez 8: Sınıf Düzeyi

Tablo 4.15. Sınıf düzeyine göre spora özgü başarı motivasyonu Anova testi sonuçları

Okul Şubesi		N	Ort.	S.S.	F	P
Güç Gösterme Güdüsü	9. Sınıf	72	38,14	6,33	0,062	0,980
	10. Sınıf	82	37,73	7,17		
	11. Sınıf	60	38,02	6,87		
	12. Sınıf	27	38,26	8,16		
	Toplam	241	37,98	6,93		
Başarıya Yaklaşma Güdüsü	9. Sınıf	72	58,17	8,83	0,274	0,844
	10. Sınıf	82	57,29	10,35		
	11. Sınıf	60	58,13	11,09		
	12. Sınıf	27	59,26	11,70		
	Toplam	241	57,98	10,23		
Başarısızlıktan Kaçınma Güdüsü	9. Sınıf	72	34,35	7,48	1,163	0,325
	10. Sınıf	82	32,91	6,90		
	11. Sınıf	60	32,12	7,15		
	12. Sınıf	27	33,81	7,57		
	Toplam	241	33,24	7,22		

Araştırmaya katılan farklı sınıflardaki öğrencilerin, “Spora Özgü Başarı Motivasyonu Ölçeğinden” aldıkları skorların kıyaslanmasında, “Anova Testi” kullanılmıştır. Test sonuçları öğrencilerin, “güç gösterme güdüsü”, “başarıya yaklaşma güdüsü” ve “başarısızlıktan kaçınma güdüsü” alt boyutlarındaki puanları arasında, herhangi bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

4.2.4. Hipotez 9: Spor türü

Tablo 4.16. Spor türüne göre spora özgü başarı motivasyonu t-testi sonuçları

Spor Türü		N	Ort.	S.S.	T	P
Güç Gösterme Güdüsü	Takım Sporları	196	38,31	6,95	1,536	0,126
	Bireysel Sporlar	45	36,56	6,76		
	Toplam	241	37,98	6,93		
Başarıya Yaklaşma Güdüsü	Takım Sporları	196	58,13	10,14	0,456	0,649
	Bireysel Sporlar	45	57,36	10,73		
	Toplam	241	57,98	10,23		
Başarısızlıktan Kaçınma Güdüsü	Takım Sporları	196	32,95	7,10	-1,306	0,193
	Bireysel Sporlar	45	34,51	7,70		
	Toplam	241	33,24	7,22		

Araştırmaya katılan takım ve bireysel sporlardaki öğrencilerin, “Spora Özgü Başarı Motivasyonu Ölçeğinden” aldıkları skorların kıyaslanmasında, iki grup için

bağımsız örneklem t-testi kullanılmıştır. Test sonuçları göre takım ve bireysel sporlardaki öğrencilerin, “güç gösterme güdüsü”, “başarıya yaklaşma güdüsü” ve “başarısızlıktan kaçınma güdüsü” alt boyutlarındaki puanları arasında, herhangi bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

4.2.5. Hipotez 10: Gelir düzeyi

Tablo 4.17. Gelir düzeyine göre spora özgü başarı motivasyonu Anova testi sonuçları

Gelir Düzeyi		N	Ort.	S.S.	F	P	Fark
Güç Gösterme Güdüsü	0-1999 TL	117	37,79	6,77	0,260	0,771	$p>0,05$
	2000-3999 TL	92	38,38	7,24			
	4000 TL ve üstü	32	37,53	6,76			
	Toplam	241	37,98	6,93			
Başarıya Yaklaşma Güdüsü	0-1999 TL	117	58,26	9,55	0,989	0,374	$p>0,05$
	2000-3999 TL	92	58,45	11,00			
	4000 TL ve üstü	32	55,63	10,32			
	Toplam	241	57,98	10,23			
Başarısızlıktan Kaçınma Güdüsü	0-1999 TL	117	32,12	6,90	3,090	0,047**	0-1999 TL-4000 TL ve üstü
	2000-3999 TL	92	34,02	7,97			
	4000 TL ve üstü	32	35,13	5,34			
	Toplam	241	33,24	7,22			

Araştırmaya katılan farklı gelir düzeyindeki öğrencilerin, “Spora Özgü Başarı Motivasyonu Ölçeğinden” aldıkları skorların kıyaslanmasında, “Anova Testi” kullanılmıştır. Test sonuçları öğrencilerin, “başarısızlıktan kaçınma güdüsü” alt boyutundaki puanları arasında, anlamlı bir fark tespit edilmiştir ($p<0.05$). “Güç gösterme güdüsü” ve “başarıya yaklaşma güdüsü” alt boyutlarında ise farklı gelir düzeyindeki öğrencilerin puanlarında, herhangi bir fark belirlenmemiştir ($p>0.05$). Bu sonuçlara göre, 4000 TL ve üstü aile gelir düzeyine sahip öğrencilerin, “başarısızlıktan kaçınma güdüsü” alt boyutundaki puanları, 0-1999 TL gelir düzeyine sahip öğrencilere kıyasla daha yüksek bulunmuştur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

5.1. Tartışma

Spor dallarının çoğunda, sporcuların antrenman ve müsabakalara katılımları ve sporda süreklilik sağlamaları motivasyon ile gerçekleşir. Ailelerin, beden eğitimi öğretmenlerinin ve antrenörlerin sporcuların motivasyonu üzerinde önemli bir rolü vardır. Bununla birlikte sporcuların istekleri, arzuları, ihtiyaçları ve ilgilerinin de iyi bilinmesi gereklidir.

Bu araştırmada, okul sporlarına katılan lise öğrencilerinin spora yönelmelerindeki ve sporda başarılı olmalarında en önemli faktörlerin neler olduğu belirlenmeye çalışılmıştır. Ayrıca araştırmada, spora katılım ve başarı motivasyonuna etki eden nedenlerin cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi, spor türü ve aile gelir düzeyi gibi değişkenler bakımından ne ölçüde anlamlı olduğu belirlenmeye çalışılmıştır.

5.1.1. Spora katılım motivasyonu

Araştırmaya katılan kız ve erkek öğrencilerin, cinsiyete göre “Spora Katılım Güdüsü Ölçeği” sonuçları incelendiğinde, “takım üyeliği/ruhu, arkadaş ve hareket/aktif olma” alt boyutlarındaki puanlarında, anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Erkek öğrencilerin, “takım üyeliği/ruhu, arkadaş ve hareket/aktif olma” güdüleri kız öğrencilere kıyasla daha yüksek bulunmuştur.

Martinović ve arkadaşları (2011) 706 öğrenci üzerinde uyguladıkları araştırmada, kızlar ve erkekler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit etmişlerdir. Erkek öğrencilerin motivasyonları, kız öğrencilere kıyasla daha yüksek bulunmuştur.

Bingöl (2017) destekleme ve yetiştirme kurslarına katılan öğrenciler üzerine yaptığı çalışmada, yarışma alt boyutunda, kız ve erkek öğrencilerin puanlarında anlamlı bir tespit etmiştir. Bu çalışmada, kız öğrencilerin yarışma güdülerinin, erkek öğrencilere kıyasla daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Şirin ve arkadaşları (2008) ortaöğretim öğrencilerinin, spora katılım motivasyonları üzerine yaptıkları çalışmada, kız ve erkek öğrencilerin “eğlence, yarışma ve hareket/aktif olma” alt boyutları puanları arasında kız öğrencilerin lehine anlamlı bir farklılaşma belirlenmiştir. Diğer bir çalışmada, cinsiyet değişkenine göre öğrencilerin, katılım güdüsü ölçeğinden aldıkları sonuçlarda, takım

üyeliği/ruhu ve eğlence alt boyutlarında kız öğrenciler lehine istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur (Bozkurt, 2014). Spor yapan lise öğrenciler üzerine yapılan bir çalışmada, kız ve erkek öğrenciler arasında “eğlence ve hareket/aktif olma” alt boyutlarında kız öğrencilerin lehine, anlamlı bir fark bulunmuştur (Şirin ve diğ. 2008). Bu çalışmalar, araştırmamızla farklılık göstermektedir.

İlhan ve Gencer (2013) Ankara ilinde, “liselerarası badminton müsabakalarına katılan öğrencilerin spora katılım motivasyonlarının belirlenmesi” amacıyla yaptıkları çalışmada, “başarı/statü, fiziksel uygunluk/enerji harcama, takım üyeliği/ruhu, arkadaş, eğlence, yarışma, beceri gelişimi ve hareket/aktif olma” alt boyutlarında herhangi bir anlamlı fark tespit edilmemiştir.

Aktop ve Akkoyun (2011) yaptıkları araştırmada, cinsiyete göre “spora katılım güdüsü”, “eğlence ve fiziksel uygunluk/enerji harcama” alt boyutlarında erkeklerin lehine anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Diğer bir araştırmada, sualtı hokeyi sporcularının, spora katılım motivasyonlarının araştırılması amacıyla yapılan çalışmada, sporcuların eğlence alt boyutundaki puanları arasında, cinsiyete göre erkek sporcular lehine istatistiksel açıdan anlamlı fark belirlenmiştir (Başar, 2014).

Bu araştırmadan çıkan sonuçlar, spora katılım motivasyonu ile ilgili literatürde cinsiyet farklılığını belirlemeyi amaçlayan birçok çalışma sonuçlarını kısmen desteklenmektedir. Bu sonuçlara göre, spora katılım motivasyonunda kız ve erkek öğrenciler arasında kısmen anlamlı bir fark belirlenmiştir.

Sonuçlara göre hipotez 1 için, “takım üyeliği/ruhu, arkadaş ve hareket/aktif olma” alt boyutlarında orijinal H_0 hipotezinin ret edilmesine, alternatif H_1 hipotezinin kabul edilmesine karar verildi. Bu çalışma, kız ve erkek öğrencilerin “takım üyeliği/ruhu, arkadaş ve hareket/aktif olma” güdülerindeki farkın önemli olduğunu göstermiştir. “Başarı/statü, fiziksel uygunluk/enerji harcama, eğlence, yarışma ve beceri gelişimi” alt boyutlarında ise H_0 hipotezinin kabul edilmesine karar verildi. Bu çalışma, kız ve erkek öğrencilerin “başarı/statü, fiziksel uygunluk/enerji harcama, eğlence, yarışma ve beceri gelişimi” güdülerindeki farkın önemli olmadığını göstermiştir.

Araştırmaya katılan farklı yaşlardaki öğrencilerin, yaş değişkenine göre “Spora Katılım Güdüsü Ölçeği” sonuçları incelendiğinde, “başarı/statü, fiziksel uygunluk/enerji

harcama, takım üyeliği/ruhu, arkadaş, eğlence, yarışma, beceri gelişimi ve hareket/aktif olma” alt boyutlarında gruplar arasında herhangi bir fark bulunmamıştır.

“Spor yapan lise öğrencilerinin, spora katılım motivasyonlarına etki eden faktörlerin belirlenmesini” amaçlayan bir çalışmada, 15-18 yaşlarındaki öğrenciler arasında “takım üyeliği/ruhu, eğlence, başarı/statü ve hareket/aktif olma” alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmuştur (Şirin ve diğ. 2008). Destekleme ve yetiştirme kurslarına katılan öğrencilere yapılan bir çalışmada ise, yaş değişkenine göre öğrencilerin, sadece eğlence alt boyutundaki puanlarında, anlamlı bir fark bulunmuştur. Ancak diğer alt boyutlarda ise herhangi bir anlamlı fark bulunmamıştır (Bingöl, 2017).

Temel (2018) yaptığı çalışmada, sporcuların “spora katılım güdüsü” toplam düzeylerini ve alt boyut düzeylerini incelemiş ve yaş değişkeni bakımından herhangi bir fark bulunmamıştır. Şirin (2008), futbolcuların spora katılım motivasyonlarının belirlenmesini amaçlayan araştırmada, yaş grupları arasında herhangi bir anlamlı farklılıkların olmadığını belirlemiştir.

Bu sonuçlar değerlendirildiğinde yaş değişkeninin spora katılım güdüsünde fazla bir önem taşımadığı belirlenmiş ve yapılan araştırmaların gerçekleştirdiğimiz çalışmayla kısmen benzerlik gösterdiği gözlenmiştir.

Sonuçlara göre hipotez 2 için, “başarı/statü, fiziksel uygunluk/enerji harcama, takım üyeliği/ruhu, arkadaş, eğlence, yarışma, beceri gelişimi ve hareket/aktif olma” alt boyutlarında orijinal H_0 hipotezi kabul edildi. Dolayısıyla sonuçlar, yaşa göre öğrencilerin “başarı/statü, fiziksel uygunluk/enerji harcama, takım üyeliği/ruhu, arkadaş, eğlence, yarışma, beceri gelişimi ve hareket/aktif olma” güdülerindeki farkın önemli olmadığını gösterdi.

Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf düzeyi değişkenine göre “Spora Katılım Güdüsü Ölçeği” sonuçları incelendiğinde, “takım üyeliği/ruhu” alt boyutunda gruplar arasında anlamlı bir fark belirlenmiştir. 12.sınıf öğrencilerin, “takım üyeliği/ruhu” güdülerinin 9.sınıf, 10.sınıf ve 11.sınıf öğrencilerine kıyasla daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Temel (2018) yaptığı çalışmada, sporcuların “spora katılım güdüsü” toplam ve alt boyut düzeylerini incelemiş ve sınıf düzeyi değişkenine göre gruplar arasında anlamlı bir

fark belirlenmemiştir. Yapılan bu araştırmanın, bizim gerçekleştirdiğimiz çalışmayla benzerlik gösterdiği gözlenmiştir.

Sonuçlara göre hipotez 3 için, “takım üyeliği/ruhu” alt boyutunda orijinal H_0 hipotezinin ret edilmesine, alternatif H_1 hipotezinin kabul edilmesine karar verildi. Bu çalışma, farklı şubelerdeki öğrencilerin takım üyeliği/ruhu güduları arasındaki farkın önemli olduğunu göstermiştir. “Başarı/statü, fiziksel uygunluk/enerji harcama, arkadaş, eğlence, yarışma ve beceri gelişimi ve hareket/aktif olma” alt boyutlarında ise H_0 hipotezinin kabul edilmesine karar verildi. Bu çalışma, farklı şubelerdeki öğrencilerin “başarı/statü, fiziksel uygunluk/enerji harcama, eğlence, yarışma ve beceri gelişimi” güduları arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir.

Araştırmaya katılan takım ve bireysel spordaki öğrencilerin, spor türü değişkenine göre “Spora Katılım Güdüsü Ölçeği” sonuçları incelendiğinde, “takım üyeliği/ruhu” alt boyutundaki puanlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Takım sporlarındaki öğrencilerin, “takım üyeliği/ruhu” güdülerinin bireysel spordaki öğrencilere kıyasla daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Yılmaz ve ark. (2010) spora katılım nedenlerini inceledikleri araştırmalarında, sporcuların spor türlerine göre spora katılım motivasyonlarında anlamlı farklılıklar tespit etmişlerdir. Takım sporlarına katılan sporcuların, takım üyeliği/ruhu ve hareketli olma alt boyutlarında bireysel spora katılanlara göre daha yüksek güdüye sahip oldukları belirlenmiştir.

“Okul sporlarına katılan öğrencilerin katılım motivasyonu, başarı algısı ve öz yeterliklerinin araştırılmasını” amaçlayan bir çalışmada, takım sporları ve bireysel sporlarla uğraşan “sporcuların katılım motivasyonu” alt boyutları incelenmiş ve “takım üyeliği/ruhu” güdüsü alt boyutunda, anlamlı fark bulunmuştur. Takım sporlarındaki öğrencilerin, “takım üyeliği/ruhu” güdüsünün bireysel spordaki öğrencilere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Bozkurt, 2014). Bu çalışma sonuçları ile gerçekleştirdiğimiz araştırma sonuçları benzerlik göstermektedir.

Sonuçlara göre hipotez 4 için, “takım üyeliği/ruhu” alt boyutunda orijinal H_0 hipotezinin ret edilmesine, alternatif H_1 hipotezinin kabul edilmesine karar verildi. Bu çalışma, takım ve bireysel spordaki öğrencilerin “takım üyeliği/ruhu” güduları arasındaki farkın önemli olduğunu göstermiştir. “Başarı/statü, fiziksel uygunluk/enerji harcama,

arkadaş, eğlence, yarışma ve beceri gelişimi ve hareket/aktif olma” alt boyutlarında ise H_0 hipotezinin kabul edilmesine karar verildi. Bu çalışma, takım ve bireysel spordaki öğrencilerin “başarı/statü, fiziksel uygunluk/enerji harcama, eğlence, yarışma ve beceri gelişimi” güdüleri arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir.

Araştırmaya katılan farklı gelir düzeyindeki öğrencilerin, “Spora Katılım Güdüsü Ölçeği” sonuçları incelendiğinde, “başarı/statü, fiziksel uygunluk/enerji harcama, takım üyeliği/ruhu, arkadaş, eğlence, yarışma, beceri gelişimi ve hareket/aktif olma” alt boyutlarında, herhangi bir fark bulunmamıştır.

Sonuçlara göre hipotez 5 için, “başarı/statü, fiziksel uygunluk/enerji harcama, takım üyeliği/ruhu, arkadaş, eğlence, yarışma, beceri gelişimi ve hareket/aktif olma” alt boyutlarında orijinal H_0 hipotezi kabul edildi. Dolayısıyla sonuçlar, aile gelir düzeyine göre öğrencilerin “başarı/statü, fiziksel uygunluk/enerji harcama, takım üyeliği/ruhu, arkadaş, eğlence, yarışma, beceri gelişimi ve hareket/aktif olma” güdüleri arasındaki farkın önemli olmadığını gösterdi.

5.1.2. Spora özgü başarı motivasyonu

Araştırmaya katılan öğrencilerin, cinsiyet değişkenine göre “Spora Özgü Başarı Motivasyonu Ölçeği” sonuçları incelendiğinde kız ve erkek öğrencilerin, başarıya yaklaşma güdüsü alt boyutu puanları arasında, anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Erkek öğrencilerin başarıya yaklaşma güdüsü alt boyutundaki puanları, kız öğrencilere kıyasla daha yüksek bulunmuştur.

Filiz ve Demirhan (2018) “akademik ve spor başarı motivasyonu arasındaki ilişkinin incelenmesi” başlıklı çalışmalarında, “güç gösterme güdüsü” alt boyutunda erkek öğrencilerin, kızlara göre daha yüksek güdüye sahip oldukları belirlenmiştir.

Kusan (2014) farklı branşlardaki sporcular üzerine yaptığı araştırmada, cinsiyet değişkenine göre “başarıya yaklaşma güdüsü” alt boyutunda anlamlı bir farklılık tespit etmiştir. Erkek sporcuların “başarıya yaklaşma güdüsü” puanları, kız sporculara göre daha yüksek bulunmuştur. Bu sonuç araştırmamızla benzerlik göstermektedir.

Sonuçlara göre hipotez 6 için, “başarıya yaklaşma güdüsü” alt boyutunda orijinal H_0 hipotezinin ret edilmesine, alternatif H_1 hipotezinin kabul edilmesine karar verildi. Bu çalışma, farklı yaşlardaki öğrencilerin “başarıya yaklaşma güdüleri” arasındaki farkın

önemli olduğunu göstermiştir. “Güç gösterme güdüsü” ve “başarısızlıktan kaçınma” güdüleri alt boyutlarında ise H_0 hipotezinin kabul edilmesine karar verildi. Bu çalışma, farklı yaşlardaki öğrencilerin “güç gösterme güdüsü ve başarısızlıktan kaçınma” güdüsünde gruplar arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir.

Araştırmaya katılan farklı yaş gruplarındaki öğrencilerin, “Spora Özgü Başarı Motivasyonu Ölçeği” sonuçları incelendiğinde öğrencilerin, “başarısızlıktan kaçınma güdüsü” alt boyutu puanlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmiştir. 15 yaşındaki öğrencilerin “başarısızlıktan kaçınma güdüsü” alt boyutundaki puanlarının, 16 yaşındaki öğrencilere kıyasla daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Kılınç ve ark. (2011) yaptıkları çalışmada, yaş değişkenine göre “sporda başarı motivasyonu” alt boyutları arasında herhangi bir fark tespit edilmiştir.

Filiz ve Demirhan (2018) 14-17 yaşlarındaki öğrenciler üzerine yaptıkları çalışmada, “başarıya yaklaşma güdüsü” alt boyutuna göre 15 ve 16 yaşları arasında anlamlı bir fark tespit etmişlerdir. 16 yaşındaki öğrencilerin, 15 yaşındakilere göre güdülenme puanlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Ankara ilinde lise öğrencileri üzerine yapılan çalışmada, öğrencilerin yaşları ile başarısızlıktan kaçınma güdüleri arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir (Navruz, 2018). Bu sonuç çalışmamızla benzerlik göstermektedir.

Sonuçlara göre hipotez 7 için, “başarısızlıktan kaçınma güdüsü” alt boyutunda orijinal H_0 hipotezinin ret edilmesine, alternatif H_1 hipotezinin kabul edilmesine karar verildi. Bu çalışma, farklı yaşlardaki öğrencilerin “başarısızlıktan kaçınma güdüleri” arasındaki farkın önemli olduğunu göstermiştir. “Güç gösterme güdüsü ve başarıya yaklaşma güdüsü” alt boyutlarında ise H_0 hipotezinin kabul edilmesine karar verildi. Bu çalışma, farklı yaşlardaki öğrencilerin “güç gösterme güdüsü ve başarıya yaklaşma” güdüsünde gruplar arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir.

Araştırmaya katılan farklı sınıflardaki öğrencilerin, “Spora Özgü Başarı Motivasyonu Ölçeği” sonuçları incelendiğinde öğrencilerin, “güç gösterme güdüsü, başarıya yaklaşma güdüsü ve başarısızlıktan kaçınma güdüsü” alt boyutlarındaki puanları arasında istatistiksel olarak herhangi bir fark tespit edilmemiştir.

Sonuçlara göre hipotez 8 için, “güç gösterme güdüsü, başarıya yaklaşma güdüsü ve başarısızlıktan kaçınma güdüsü” alt boyutlarında orijinal H_0 hipotezi kabul edildi. Dolayısıyla sonuçlar, sınıf düzeyine göre öğrencilerin “güç gösterme güdüsü, başarıya yaklaşma güdüsü ve başarısızlıktan kaçınma güdüsünde” gruplar arasındaki farkın önemli olmadığını gösterdi.

Araştırmaya katılan takım ve bireysel sporlardaki öğrencilerin, “Spora Özgü Başarı Motivasyonu Ölçeği” sonuçları incelendiğinde öğrencilerin, “güç gösterme güdüsü, başarıya yaklaşma güdüsü ve başarısızlıktan kaçınma güdüsü” alt boyutlarındaki puanları arasında istatistiksel olarak herhangi bir fark tespit edilmemiştir.

Kılınç ve ark. (2011) yaptıkları araştırmada, spor türüne göre branşlar arasında herhangi bir fark bulunmamıştır. Bu araştırma sonuçları, gerçekleştirdiğimiz çalışma ile benzerlik göstermektedir.

Sonuçlara göre hipotez 9 için, “güç gösterme güdüsü, başarıya yaklaşma güdüsü ve başarısızlıktan kaçınma güdüsü” alt boyutlarında orijinal H_0 hipotezi kabul edildi. Dolayısıyla sonuçlar, spor türüne göre öğrencilerin “güç gösterme güdüsü, başarıya yaklaşma güdüsü ve başarısızlıktan kaçınma” güdüsünde gruplar arasındaki farkın önemli olmadığını gösterdi.

Araştırmaya katılan farklı gelir düzeyindeki öğrencilerin, “Spora Özgü Başarı Motivasyonu Ölçeği” sonuçları incelendiğinde öğrencilerin, “başarısızlıktan kaçınma güdüsü” alt boyutundaki puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmiştir. 4000 TL ve üstü aile gelir düzeyine sahip öğrencilerin, “başarısızlıktan kaçınma güdüsü” alt boyutundaki puanlarının, 0-1999 TL gelir düzeyine sahip öğrencilere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Kavas (2018) yaptığı çalışmada, sporcuların aylık gelir düzeyi değişkenine göre “spora özgü başarı motivasyon” düzeyi puanları incelenmiş ve “güç gösterme güdüsü” alt boyutunda gruplar arasında anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Gelir düzeyi en yüksek olan sporcuların, gelir düzeyi en düşük olan sporculara göre “güç gösterme güdülerinin” daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bir başka araştırmada da, “güç gösterme güdüsü ve başarısızlıktan kaçınma güdüsü” alt boyutlarında geliri düzeyi yüksek olan sporcuların, gelir düzeyi daha düşük olan sporculara göre güdülenmelerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (Yalçın, 2015).

Sportif etkinlikler ile ekonomik faaliyetler birbiriyle yakından ilişkilidir. Spor aktiviteleri esnasında kullanılan malzeme veya hizmetler ekonomi ile iç içedir. Bu bakımdan, spor artık büyük bir sektör haline gelmiştir. Spor aletleri, tesisleri, spor yayınları, toplar, araç-gereçler, spor turizmi, spor forma ve giysileri gibi birçok konu spor ile ekonomiyi bütünleştirmektedir (Atalay ve Ay, 1996).

Spor yapmak ve başarılı olmak, ailenin gelir durumuyla ilişkilidir. Günümüzde sporun, sosyo-ekonomik düzeyi üst ve orta yapıdaki aile fertlerinin bir etkinliği olduğu ileri sürülmektedir (Mamak ve Koç, 2011).

Sonuçlara göre hipotez 10 için, “başarısızlıktan kaçınma güdüsü” alt boyutunda orijinal H_0 hipotezinin ret edilmesine, alternatif H_1 hipotezinin kabul edilmesine karar verildi. Bu çalışma, farklı gelir düzeyindeki öğrencilerin “başarısızlıktan kaçınma güdülerini” arasındaki farkın önemli olduğunu göstermiştir. “Güç gösterme güdüsü ve başarıya yaklaşma güdüsü” alt boyutlarında ise H_0 hipotezinin kabul edilmesine karar verildi. Bu çalışma, farklı gelir düzeyindeki öğrencilerin “güç gösterme güdüsü ve başarıya yaklaşma güdüsünde” gruplar arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir.

5.2. Sonuç

Okul sporlarına katılan lise öğrencilerinin spora yönelmelerindeki ve sporda başarılı olmalarında en önemli faktörlerin neler olduğu ve bu nedenlerin cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi, spor türü ve aile gelir düzeyi gibi değişkenler bakımından, ne düzeyde

anlamli olduğunu belirlemek amacıyla yapılan araştırmaya 148 erkek, 93 kız olmak üzere toplam 241 öğrenci katılmıştır.

Spora katılım motivasyonu ölçeğinden elde edilen sonuçlarda, cinsiyete göre “takım üyeliği/ruhu, arkadaş ve hareket/aktif olma” alt boyutlarında, sınıf düzeyine göre takım üyeliği/ruhu alt boyutunda, spor türüne göre “takım üyeliği/ruhu” alt boyutunda farkın anlamlı olduğu ($p<0.05$), diğer alt boyutlarda ise farkın anlamsız olduğu ($p>0.05$) belirlenmiştir.

Spora özđü başarı motivasyonu ölçeğinden elde edilen sonuçlarda, cinsiyete göre başarıya yaklaşma güdüsü alt boyutunda, yaşa göre başarısızlıktan kaçınma güdüsü alt boyutunda, gelir düzeyine göre başarısızlıktan kaçınma güdüsü alt boyutunda farkın anlamlı olduğu ($p<0.05$), diğer alt boyutlarda, farkın anlamsız olduğu ($p>0.05$) belirlenmiştir.

5.3. Öneriler

Bu araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, okul sporlarına katılan ortaöğretim öğrencilerin spora katılım motivasyonu ve spor başarı motivasyon düzeylerini arttırmalarına katkı sağlamak amacıyla aşağıda yer alan öneriler yapılmıştır.

- Okul sporlarına katılan öğrencilere, spora katılım ve spor başarı motivasyonlarını artırıcı etkinlikler yapılabilir. Öğrencilerin başarılarını takdir etmek için ödüllendirmeler ve kutlamalar yapılabilir.
- Beden eğitimi öğretmenleri ve antrenörler, öğrencilerin motivasyon düzeylerini arttırmak amacıyla öğrencilerle daha fazla ilgilenmeleri, öğrencilere destek olmaları ve farkındalık kazandırmaları için çalışmalar yapabilir.
- Gelir düzeyine göre sporcuların başarı motivasyonunda artışlar gözlenmiştir. Bu nedenle gelir düzeyi düşük olan öğrenciler, maddi olarak desteklenebilir.
- Öğrencilerin cinsiyet ve yaş faktörleri değerlendirilerek, spora katılım ve spor başarı motivasyonlarını artırıcı çalışmalar yapılabilir.
- Aileler, öğrencilerin istedikleri spor branşına katılmaları için öğrencileri desteklemelidir. Öğrenciler, bu konuda cesaretlendirilmeli ve öğrencilerin hedeflerine ulaşmaları için onlara yol gösterilmelidir.
- Farklı coğrafik bölge ve illerde okul sporlarına katılan ortaöğretim öğrencileri üzerinde benzer çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

Abakay, U. (2010). "Futbolcu-Antrenör İletişiminin Farklı Statülerdeki Futbolcuların Başarı Motivasyonu İlişkisi". Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.

Adair, J., (2003) *Etkili Motivasyon, İnsanlardan En İyi Verimi Nasıl Alabilirsiniz?*, (Çev. Salih Uyan). İstanbul: Babıali Kültür Yayıncılığı. (2006).

Alderfer, C. P. (1980). *The Methodology of Organizational Diagnosis*, Professional Psychology. 11

Akbay, S.E. (2009). "Cinsiyete Göre Üniversite Öğrencilerinde Akademik Erteleme Davranışı: Akademik Güdülenme, Akademik Öz Yeterlik Ve Akademik Yükleme Stilllerinin Rolü". Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mersin.

Aktaş, Z., Çobanoğlu, G., Yazıcılar, İ., Er, N. (2006). *Profesyonel Basketbolcularda Spora Özgü Başarı Motivasyon Düzeylerinin Cinsiyetler Açısından Karşılaştırılması*, *Sportmetre* Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, IV (2) 55-59.

Aktop, A. (2002). "Spora Özgü Başarı Motivasyonu ile Psikolojik ve Yapısal Özellikler Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" Akdeniz Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Antalya.

Aktop, A., Akkoyun, H. (2011). *Participation Motives of Primary School Athlete*, *Scientific Report Series Physical Education and Sport*, 15 (1) 263-266.

Altıntaş, A. (2010). "Sporcuların Hedef Yönelimleri, Algılanan Güdusel İklimleri ve Algılanan Fiziksel Yeterliklerinin Cinsiyete ve Deneyim Düzeyine Göre Karşılaştırılması", Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Lisans Programı, Ankara.

Andreasen, N.C. ve Winokur, G. Secondary depression - familial, clinical and research perspectives. *Am J Psychiatry*, 136:62-66.

Arık Aİ. (1996). *Motivasyon ve Heyecana Giriş*. İstanbul: Çantay Kitabevi.

Arık, İ. A. (1996). *Motivasyon ve Heyecana Giriş*, Çantay Yayınevi, İstanbul, s: 91.

Arslanoğlu, K. (2005). *Futbolun Psikiyatrisi*, İthaki yayınları. İstanbul

Aslan, A. (2000). "Türkiye Profesyonel 1., 2., 3. Ligi ve Amatör Takımların Başarı Motivasyonu Farklılıkları ve Sportif Tecrübe Dağılımları Üzerine Bir Araştırma" Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Aslan, Y., Altay, F.,(2009). *İlköğretim Okul Takımlarındaki Erkek Öğrencilerin Spora Katılım Güdülerinin İncelenmesi*. Celal Bayar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 4: 2, 59-66.

Atalay, A., Ay, S. (1996). Spor Faaliyetlerinin Ekonomik Faaliyetlerle İlişkisi, IV. Spor Bilimleri Kongresi, Hacettepe Üniversitesi, 1-3 Kasım 1996, Ankara.

Aydın, A. (2001). *Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi*, İstanbul: Alfa Yayınları.

Bacanlı, H. (2004). Gelişim ve Öğrenme (8. Basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Bacanlı, H. ve Şahinkaya, Ö. (2011). "The adaptation study of academic motivation scale into Turkish". *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 12, 562-567.

Baker, F. C. (1990). *Sport Psychology, Concept and Applications*, England; John Wiley & Johns. 8-38.

Başar, O. (2014). "Türkiye’de Sualtı Hokeyi Oynayan Sporcuların Spora Katılım Motivasyonlarının Belirlenmesi". Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Başaran, İ. E. (2004). *Yönetimde İnsan İlişkileri*, Ankara: 3. Basım, Nobel Yayın Dağıtım.

Başer, E. (1985) *Uygulamalı Spor Psikolojisi*, İzmir: Bilimsel Spor Yayınları.

Başer, E. (1998). *Uygulamalı spor psikolojisi*. 3.Baskı. Ankara: Bağırhan Yayınevi.

Baysal, A. C. ve Tekerarslan, E. (1996) *İşletmeler İçin Davranış Bilimleri*. İstanbul: Avcıol Basım-Yayın.

Bilgin, N. (2003). *Sosyal Psikoloji Sözlüğü*. 1.Baskı. İstanbul, Bağlam Yayınları.

Bingöl, T. (2017). "Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına Katılan Ortaokul Öğrencilerinin Spora Katılım Motivasyonlarının İncelenmesi (Bitlis-Tatvan Örneği)". Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ağrı.

Bozkurt, Ş. (2014). "Okul Sporlarına Katılan Öğrencilerin Katılım Motivasyonu, Başarı Algısı Ve Öz Yeterliklerinin İncelenmesi". Akdeniz Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi, Antalya.

Bowditch J. L. ve Buono, A. F. (1990). *A Primer on Organizational Behavior*, New York: John Wiley / Sons, , s.54

Can, H. (2005). *Organizasyon ve Yönetim*. 7. Baskı, Ankara: Siyasal Kitabevi.

Can, H., Akgün, A. ve Kavuncubaşı, S. (1998). *Kamu ve Özel Kesimde Personel Yönetimi*. Ankara: Siyasal Kitabevi.

Cox R. H. (1990) Sport Psychology, Concepts and Applications. Second Edition. Dubuque: Wm C. Brown Publishers.

Dinçer Ö. ve Fidan Y. (1996). *İşletme Yönetimi*. İstanbul: Beta Yayınevi.

Dewey, J. (1896) The Reflex Arc Concept in Psychology, Psychological Review, 3, 357-370.

Doğan, O. (2004). *Spor Psikolojisi*. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Yayınları.

Doğan, O. (2005). *Spor Psikolojisi*. Adana: Nobel Yayınları.

Dubrin, A.J. (2004). *Applying Psychology, Individual and Organizational Effectiveness*, New Jersey: Prentice Hall.

Durmaz, M. (2002). *Kişilerarası İletişim ve Motivasyon*. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.

Engür, M. (2002). *Elit sporcularda başarı motivasyonunun, durumluluk kaygı düzeyleri üzerine etkisi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi Sporda Psikososyal Alanlar, İzmir.

Er, N., Çobanoğlu, G., Er, G., Zekioglu, A., Yazıcılar, İ., (2003). “Sporda Başarı Motivasyonunun Cinsiyetler Açısından Analizi”. Beden Eğitimi ve Sporda Sosyal Alanlar Kongresi, Ankara.

Erdem, M. (2008). “Amerikan Futbolu Sporcularında Sporda Güdülenme Ölçeğinin Geliştirilmesi”. Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi Ankara.

Erden, M, ve Akman, Y. (2002). *Gelişim ve Öğrenme*. Ankara: Arkadaş Yayınevi.

Eren E. (2000). *Örgütsel Davranış ve Yönetim Psikolojisi*. İstanbul: Beta Kitapevi.

Eren, E. (2003). *Yönetim ve Organizasyon*. İstanbul: Beta Yayıncılık.

Eren, E. (2004). *Örgütsel Davranış ve Yönetim Psikolojisi*. İstanbul:, Beta Basım Yayım Genişletilmiş 8. Baskı.

Eren, E. (2006). *Örgütsel Davranış ve Yönetim Psikolojisi*. İstanbul: Beta Kitapevi, 9.Baskı.

Eroğlu, F. (2004). *Davranış Bilimler* İstanbul: I. Beta Yayıncılık.

Ergenekon, A. (2005). “Farklı Liderlik Tarzlarının Çatışmayı Ele Alış Biçimleri”. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi İstanbul, s.15.

Ergin, C. (2005). *İnsan Kaynakları Yönetimi Psikolojik Bir Yaklaşım*. Ankara: Elma Yayınevi.

Erkal, M.E.: Sosyolojik Açıdan Spor. Türk Dünyası Araştırmalar Vakfı, Kutsun Matbaa ve Reklamcılık Merkezi, s. 86, 89, 90, 104, İstanbul 1992.

Ertürk M. (2000). *İşletmelerde Yönetim ve Organizasyon*. İstanbul: Beta Yayınları.

Fındıkçı, İ. (1999). *İnsan Kaynakları Yönetimi*. İstanbul: Alfa Basım Yayın.

Filiz, B., Demirhan, G. (2018). Akademik ve Spor Başarı Motivasyonu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Sportmetrre*, 16 (2), 138-152.

Flood, S. E., Hellstedt, J. C. (1991). "Gender Differences Motivation for Intercollegiate Athletic Participation". *Journal of Sport Behavior*, 14: 3, 159- 167.

Fontana, F. E. (2007). "The Effects of Exercise Intensity on Decision Making Performance of Experienced and Inexperienced Soccer Players". Ph.D Thesis. University of Pittsburg.

Gill, D. L., Williams, L., Dowd, D. A., Beaudoin, C. M., Martin, J. J. (1996). "Competitive Orientations Motives of Adult Sport and Exercise Participants". *Journal of Sport Behavior*, 19, 307- 318.

Gill, D.L., Gross, J.B., Huddleston, S. (1983). "Participation motivation in youth sport". *International Journal of Sport Psychology*, 14, 1-14.

Gibson J. L. Ivancevich, J. M. ve Donnelly, J. H. Jr. (1997). *Organizations Behavior Srtucture Processes* (Ninth edition). Boston: MA: Irwin / McGraw-Hill. Inc.

Gould, D., Feltz, D., Weiss, M. (1985). "Motives for participating in competitive youth svvimming". *International Journal of Sport Psychology*, 16: 2, 126-140.

Grant, D. A. (1964). Classical and operant conditioning. In A. W. Melton (Ed.), *Categories of human. learning*. New York: Academic Press.

Güney, S. (2000). *Davranış Bilimleri*. Ankara: Nobel Yayınları.

Gürüz, D., Yaylacı, G. Özdemir, (2004). *İletişimci Gözüyle İnsan Kaynakları Yönetimi*. İstanbul: MediaCat Kitapları.

Güven Ö. (1996). 12-16 "Yaş Grubu Sporcuların Müsabaka Motivasyonu ve Antrenör Davranışları Konusunda Karşılaştıkları Bazı Sorunlar". *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 29-40.

Güven Ö.: Türklerde Spor Kültürü. Türk Tarih Kurumu Basım Evi, s.1, Ankara 1992. Öcalan M., Ramazanoğlu F.: Bazı Demografik Özelliklerine Göre Seyircilerin Futbol İzleme Sıklıklarının İncelenmesi. G.Ü. Beden Eğitimi ve Sporda Sosyal Alanlar Kongresi, Ankara 1011 Ekim 2003.

Halvari H. ve Kjormo O. A. (1999). "Structural Model of Achievement Motives, Performance Approach and Avoidance Goals and Performans Among Norwegian Olympic Athletes. Perceptual and Motor Skills". 89(3), 997-1022.

Hasırcı, S. (2000). *Sporda Denetim Odağı*. Ankara: Bağırğan Yayınevi.

Hayashi, C. T. (1996). Achievement Motivation Among Anglo-American and Hawaiian Physical Participants: Individual Differences and Social Contextual Factors,

İlhan, L., Gencer, E. (2013). Liselerarası Badminton Müsabakalarına Katılan Sporcu-Öğrencilerin Spora Katılım Motivasyonlarının Belirlenmesi, *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 18 (1-4) 1-6.

Karakoç, A. (1998). "Yönetici Motivasyonunun İşletme Yönetimi Üzerine Etkisi". Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi İstanbul.

Karasar, N. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınları.

Kavas, E.T. (2018). "Voleybolcuların Başarı Motivasyonu Düzeylerinin Araştırılması". Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya.

Kılınç, M., Ulucan, H., Kaya, K., Türkçapar, Ü. (2011). Takım Sporü Yapanların Motivasyon Düzeylerinin Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11 (2), 133-144.

Koç, Ş. (1994). *Spor Psikolojisine Giriş*, İzmir: Saray Medikal Yayıncılık.

Koçel T. (2005). *İşletme Yöneticiliği*. İstanbul: Beta Yayınları.

Konter, E. (1998). *Sporda Psikolojik Hazırlığın Teori ve Pratiği*. Ankara: Bağırğan Yayınevi.

Kusan, O. (2014). "Güreş, Boks, Taekwondo Branşındaki Elit Düzeydeki Sporcuların Başarı Motivasyonunun Çeşitli Değişkenlere Göre Değerlendirilmesi". Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Luthans F. (1992). *Organizational Behavior*. 6th Edition, New York: McGraw-Hill

Mamak, H., Koç, H. (2011). Yaz spor okullarına katılan öğrencilerin sosyo-ekonomik durumlarının incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 13 (3), 357-363.

Markland, D., Ingledew, D. K. (2007). "Exercise Participation Motives, A Self Determination Theory Perspective. Intrinsic Motivation and Self Determination in Exercise and Sport". Ed.: M. Hagger, N. Chatzisarantis. Human Kinetics. 23-34.

Martinović, D., Ilić, J., Višnjić, D. (2011). *Gender Differences in Sports Involvement and Motivation For Engagement in Physical Education in Primary School*, Problems of Education in the 21st Century. 31, 94-100.

Maslow, A. H. (1987). *Motivation and Personality*, Addison New York: Wesley Longman, s.17.

McGregor, D. (1970), *Örgütün İnsan İlişkileri Yönü*. (Çev. Doğan Energin), Ankara: ODTÜ Yayın.

McShane, S.L. ve Glinow M. A. Von, (2003). *Organizational Behavior, Emerging Realities for the Workplace Revolution*, Boston: McGraw-Hill s.135.

Mungan, S. (1995). *Sporda Motivasyon Faktörü Olarak Ödül ve Ceza*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, İstanbul.

Morse, JJ. ve Lorsch J. W, (1975). *Beyond Theory Y*, Harvard Business Review On Management, Harper /, New York: Row Publishers, s.378.

Navruz, A. (2018). “Seçili Takım Sporlarında Mücadele Eden Lise Öğrencilerinin Müsabaka Öncesi Durumluk Ve Sürekli Kaygı Düzeylerinin Motivasyon Düzeylerine Olan Etkisinin İncelenmesi (Ankara İli Ölçekli)”. Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Isparta.

Oyar, Z. B., Aşçı, H. F., Çelebi, M., Mülazımoğlu, Ö. (2001) . *Spora Katılım Güdüsü Ölçeğinin Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması*. Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi, 12: 2, 21-23.

Öğülmüş S. (2002). *Güdülenme (Motivasyon) Kuramları*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Eğitim Araştırma Uygulama Merkezi Yayınları.

Özalp, Ş. (1997). *Genel İşletme*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları Yayın No: 931.

Özkalp, E. (1997). *Davranış Bilimlerine Giriş*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları, Yayın No: 1027.

Özkalp, E. (1999). Örgütlerde Kültürel Sorunlar ve Örgüt Kültürünün Korunmasında ve Geliştirilmesinde Uygulanabilecek Programlara İlişkin Eskişehir’de Yapılan bir Araştırma. Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi

Ulrich, R., Stachnik, T., Mabry, J. (Eds.). (1966). The control of human behavior (ss. 143-150). Chicago: Scott, Foresman.

Passer, M. W. (1982). "Psychological stress in youth sports". In R.A. Magill, M.J. Ash ve F.L.Smoll (Edt). Children in sport: A Contemporary Anthology. Champaign, IL: Human Kinetics. 356- 380.

Pınter, R. (1987). *Eğitim psikolojisi*. (Çev. Akdeniz. S.). İstanbul: Marmara Üniversitesi İlahiyat Vakfı Yayınları No: 15, Dizerkonca Matbaası.

Ramazanoğlu, F., Tekin, A., Zorba, E., Gürkan, A.C., Altungül, O., Özer, A., (2004). *Taekwondocuların Spora Motive Olmalarında Ödüllendirmenin Motivasyon Üzerine Etkisi*, Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları Dergisi, Cilt:3 Sayı:1.

RESMİ GAZETE: 05.11.2013/28812. Okul Sporları Faaliyetleri Yönetmeliği

RESMİ GAZETE: 1.4.1991/20832. Okul Spor Kulüpleri Yönetmeliği.

RESMİ GAZETE: 13.1.2005/25699.İlköğretim ve Orta Öğretim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği.

RESMİ GAZETE: 23.09.2014/41445909 Destekleme ve Yetiştirme Kursları Yönergesi.

RESMİ GAZETE: 8.11.1989/ 20336, Tebliğiler Dergisi: 27.11.1989/ 2300. Orta Okul ve Orta Öğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Ders Dışı Eğitim ve Öğretim Faaliyetleri Hakkındaki Yönetmelik.

Robbins S. P. ve DeCenzo, David A. (2004). *Fundamentals of Management, Essential Concepts and Applications*. New Jersey: Prentice Hall.

Roberts GC. Motivation in Sport and Exercise, Conceptual Constrains and Convergence. Illinois: Human Kinetics Boks Champaign; 1992.

Roberts, G. C.,Kleiber, D. A., Duda, J. L. (1981). "An Analysis of Motivation in Children's Sport: The Role of Perceived Competence in Participation". Journal of Sport and Exercise Psychology, 3: 3, 206- 216.

Ryan, R. M., Frederick, C. M., Lepas, D., Rubio, N., Sheldon, K. M. (1997). "Intrinsic Motivation Exercise Adherence". Journal of Sport Psychology, 28, 335 354.

Sabuncuoğlu, Z. Tüz, M. (2005) *Örgütsel Psikoloji*. Bursa: Furkan Ofset 5.Baskı.

Selçuk, Z. (1996). *Eğitim Psikolojisi*, Ankara: Pegem Yayınevi.

Simsek M.S., Akgemci, T., Çelik, A. (2001). *Davranış Bilimlerine Giriş ve Örgütlerde Davranış*, Ankara:, Nobel Yayın Dağıtım, 2.Baskı.

Simsek, M. S. (1995). *Yönetim ve Organizasyon*. Konya: Damla Matbaacılık.

Solmuş T. (2004). *İş Yaşamında Duygular ve Kişilerarası İlişkiler. Psikoloji Penceresinden İnsan Kaynakları Yönetimi*. Ankara: Beta Yayıncılık.

Soyer, Fikret – Can, Yusuf – Güven, Hacer – Hergüner, Gülten – Bayansalduz, Mehmet – Tetik, Burcu (2010), “*Sporculardaki Başarı Motivasyonu İle Takım Birlikteliği Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*”, Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, cilt.7, sayı.1: 225-239.

Sabuncuoğlu Z., Tüz M. (2005). *Örgütsel Psikoloji*. (5. Baskı) Bursa: Furkan Ofset.

Sönmez, K. (1995). “*Elit Atletlerde Kişilik Özellikleri ve Kaygı Durumlarının Araştırılması*” Dokuz Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İzmir.

Şirin, E.F. (2008). Futbolcu Kızların (12-15 Yaş) Spora Katılım Motivasyonlarının Belirlenmesi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 6 (1), 1-7.

Şirin, E.F., Çağlayan, H.S., Çetin, M.Ç., İnce, A. (2008). Spor Yapan Lise Öğrencilerinin Spora Katılım Motivasyonlarına Etki Eden Faktörlerin Belirlenmesi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2 (2) 98-110.

Temel, V. (2018). Masa Tenisi ve Wushu Sporcularının Spora Katılım Güdülerinin İncelenmesi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 23 (3) 143-152.

Terzioğlu, A. E. (1990). Spor Eğitiminde Motivasyon Kavramı; *Spor Bilimleri Dergisi*. Cilt 2; Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Tekel Ambalaj İşletmesi; İstanbul.

Tevrüz, S., Artan, İ. ve , T. (1999). *Davranışlarımızdan Seçmeler(Örgütsel Yaklaşım)*. İstanbul: Beta Yayıncılık.

Tiryaki, Ş. (2000). Spor Psikolojisi, Kuramlar ve Uygulama, Eylül Kitap ve Yayınevi, Mersin

Tiryaki, Ş., Gödelek E. (1997). “*Spora Özgü Başarı Motivasyonu Ölçeğinin Türk Sporcuları için Uyarlanması Çalışması*”, I. Uluslararası Spor Psikolojisi Sempozyumu Bildiri Kitapçığı, Ankara: Bağırhan Yayınevi, 128-141.

Tükenmez, M., (2009). *Toplumbilim ve Spor*. İstanbul: Kaynak Yayınları.

Wann, D. L. (1997). *Sport psychology. Upper Saddle River, New Jersey: Prentice-Hall* pp. 158- 183.

Weinberg, R., Gould, D. (1995). *Foundations of Sport and Exercise Psychology*. Human Kinetics. p.: 60- 72.

Weiss, M.R., Amorose, A. J. (2008). *Motivational Orientations and Sport Behavior*. Advances in Sport Psychology. Ed.: Horn, T. S. Human Kinetics, Inc. (3th Ed.) p.: 99-114.

Whetten, A. D. ve Cameron K. S. (1995). *Developing Management Skills* (Third edition). New York: HarperCollins Collage Publishers.

Willis, D.J. (1982). Three Scales to Measure Sport Related Motives. *Journal of Sport Psychology*, 4, 338-353.

Yalçın, İ. (2015). “İşitme Engelli Futsal Sporcularının Başarı Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi”. Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Elazığ.

Yazıcı, E. (1998). “Performans Sporlarında Başarı ve Başarısızlığı Etkileyen Psikolojik Faktörler”, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Trabzon.

Yıldıran, İ., Yetim, A. A. (1996). Orta Öğretimde Beden Eğitimi Dersinin Öncelikli Amaçları Üzerine Bir Araştırma. *Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1: 3, 36-43.

Yılmaz, V. (2002). Çocuk Sporlarında Katılım Motivasyonu. Çocuklar Spora Neden Katılırlar? *Atletizm Bilim ve Spor Dergisi*, 2: 26- 38.

Yılmaz, V., Koruç, Z., Kocaekşi, S., Arsan, N. (2010). “Çocukların Spora Katılım Nedenleri”. 11.Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi.10- 12 Ekim, Antalya.

EKLER:**EK 1:****KATILIM MOTİVASYONU ENVANTERİ**

Yaşınız :.....

Sınıfınız: 9 10 11 12 Cinsiyet : Kız Erkek Spor Türü : Takım Sporları Bireysel Sporlar Ailenizin Gelir Düzeyi: 0-1999 TL 2000-3999 TL 4000 ve üstü TL

Yönerge: Aşağıda verilmiş olan ifadeler, kişilerin spora (aktivite vb.) katılımlarını sağlayan sebeplerden bir kaçıdır. LÜTFEN her ifadeyi çok dikkatli okuyun ve SİZİN SPORA KATILIM SEBEBİNİZİ TANIMLAYAN İFADEYE KARAR VERİN ve sizin için önemini ilgili kutuya (X) işaretini koyarak belirtin.

		Çok Önemli	Az Önemli	Hiç Önemli Değil
1	Becerilerimi geliştirmek istiyorum			
2	Arkadaşlarımla olmak istiyorum			
3	Kazanmayı severim			
4	Enerjimi tüketmek istiyorum			
5	Seyahati severim			
6	Formumu korumak istiyorum			
7	Heyecanı severim			
8	Takım çalışmasını severim			
9	Ailem veya yakın arkadaşlarım oynamamı istiyor			
10	Yeni beceriler öğrenmek istiyorum			
11	Yeni arkadaşlarla tanışmak istiyorum			
12	İyi olduğum bir konuda bir şeyler yapmak isterim			
13	Stresimi atmak istiyorum			
14	Ödül kazanmayı severim			
15	Egzersiz yapmayı severim			
16	Bir şeylerle uğraşmak hoşuma gider			
17	Hareketi severim			
18	Takım ruhunu severim			
19	Evden çıkmayı severim			
20	Rekabeti severim			
21	Önemli olduğumu hissetmek hoşuma gider			
22	Takımda olmayı severim			
23	Branşımda yükselmeyi isterim			
24	Fiziksel olarak sağlıklı olmak istiyorum			
25	Popüler olmak isterim			
26	Meydan okumayı severim			
27	Liderleri, antrenörleri veya eğiticileri severim			
28	Statü ve saygınlık kazanmak isterim			
29	Eğlenceyi severim			
30	Malzeme ve tesislerden faydalanmak isterim			

EK 2:**SPORA ÖZGÜ BAŞARI MOTİVASYON ÖLÇEĞİ**

Aşağıda genellikle sporcuların antrenman, yarışma ve yarışma sonrasında gösterdikleri bir takım duygular, düşünceler ve davranımlarla ilgili ifadeler verilmiştir. Lütfen her birine dikkatle okuyunuz ve kendi durumunuzu dikkate alarak yanıtlayınız.

		Hiçbir Zaman	Çok az	Bazen	Oldukça Fazla	Her Zaman
1	Takım arkadaşlarım oyundaki mücadeleciliğime saygı duyarlar.					
2	Maçtan hemen önce gergin oluyorum ve olduğum yerde duramıyorum.					
3	Takım arkadaşlarımı oyuna ısındırma becerisine sahibim.					
4	Zor bir antrenman anında çalıştırıcının takdiri bana zorluğu unutturur.					
5	Diğerleri beni önde gelen bir yarışmacı olarak görmüyorlar.					
6	İyi bir oyun çıkarmak bana heyecan veriyor.					
7	Takım arkadaşlarım liderlik yeteneğime saygı duyarlar.					
8	İzleyiciler varken daha iyi oynadığımı düşünüyorum.					
9	Takım arkadaşlarım kadar psikolojik olarak sert ve dayanıklı görünmüyorum.					
10	Takım arkadaşlarım iş bitiriciliğimi ve kararlılığımı beğeniyor.					
11	Diğer oyuncuların eğitilmesi için çok çaba gösteriyorum.					
12	Spordaki geçmiş başarılarımdan söz etmeyi seviyorum.					
13	Takım lideri olmaktan hoşlanırım.					
14	Maçta kendimi oyuna öylesine veriyorum ki geçici olarak gerçekle bağlantımı yitiriyorum.					
15	Kaybedilen bir maçtan sonra uyumakta güçlük çekiyorum					
16	Bir maçı kazanınca kendimi çok tatmin olmuş hissediyorum.					
17	Bir maçtan önce sakin olmak benim için zordur.					
18	Yeteneklerini geliştirmek için fazladan antrenman yapmaya istekli olan sporcuları takdir ediyorum.					
19	İnsanların maç sırasında beni izlemelerinden hoşlanıyorum.					
20	Sporda başarılı olmayı istiyorum.					
21	Benimle aynı düzeyde olan birisiyle başa baş mücadele ederken kazanmaktan çok kaybederim.					
22	Kaybetmek beni gereğinden fazla etkiler.					
23	Sporda başarılı olmak için tüm yıl boyunca çalışmayı isterim.					
24	Amacım, bir spor dalına gelen biri olmaktır.					
25	Maç sırasında, maçı verebilecek bir hata yaparsam kendime gelmem biraz zaman alır.					
26	İyi bir sporcu olmak benim için önemli değildir.					

27	Bazen, maçı kaybettiğimizde günlerce bunu kendime dert ederim.						
28	Bir maçtan hemen önce karnıma ağrılar girer.						
29	Sportif kapasitemi beğenmiyorum.						
30	Çok yetenekli rakiplere karşı daha iyi oynadığımı sanıyorum.						
31	En iyisini yapmak için çok çaba gösteriyorum.						
32	Birisiyle maç hakkında konuşurken heyecanlanıyorum.						
33	Tanınmak umuduyla spor branşında çok çalışıyorum.						
34	Bir hata yaptığımda maçın geri kalan bölümünde bu beni çok üzüyor.						
35	Bir takım arkadaşımın oynamasına yararlı olacak önerilerde bulunmaktan hoşlanıyorum.						
36	Başkalarının güç bulduğu bir görevin bana verilmesinden zevk duyuyorum.						
37	Bir maçtan önce olacakları kendime çok dert etmiyorum.						
38	Sezon dışında sporu unutmaktan hoşlanıyorum.						
39	Maçtan önceki gece uyumakta güçlük çekiyorum.						
40	Başarıya açılan yol, şanstın daha çok fazla çalışmadan geçer.						

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı Soyadı	Şeyhmus BAYSAL
Doğum Yeri ve Tarihi	Artuklu - 03.01.1987
Eğitim Durumu	
Lisans Öğrenimi	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi / Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu / Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
Yüksek Lisans Öğrenimi	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı
Bildiği Yabancı Diller	İngilizce
Bilimsel Faaliyetler	
İş Deneyimi	
Stajlar	
Projeler	
Çalıştığı Kurumlar	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Eğitim Fakültesi Milli Eğitim Bakanlığı / Gaziantep Şahinbey Yavuz Sultan Selim Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi
İletişim	
E-posta Adresi	mseyhmus47@hotmail.com
Mezuniyet Tarihi	